

2 0 1 3

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

5e vergadering – 7 februari 2013, avond

Openbare vergadering van de Gemeenteraad, gehouden op donderdag 7 februari 2013 te 20.00 uur.

Voorzitter: mr. A. Wolfsen

Tegenwoordig zijn de leden: Van Asperen, mevr. Baş, Beerlage, mevr. De Boer, Bos, mevr. Bottse, mevr. Bouazani, Buunk, Van Corler, mevr. Crowe, mevr. Dibi, Dijk, Eggermont, Flipse, Fokke, Geldof, mevr. Van Gemert, Gilissen, mevr. Haage, mevr. Hakbijl, mevr. Hamid, Ikkersheim, Işik, Kleuver, Koopmans, Kuijper, mevr. Mos, mevr. Nalis, Oldenburg, Post, Ravesteijn, Van der Roest, Rollingswier Roodenburg, Rottier, Rijpma, Van Schie, Schipper, Smid, Verschuure, De Vries, Van Waveren, Wijmenga, mevr. Wijntuin en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders Everhardt, Isabella, Kreijkamp, Lintmeijer, mevr. De Rijk en Spigt.

Griffier: drs. A.A.H. Smits, griffier.

Opening van de vergadering door de voorzitter.

De **VOORZITTER** opent de vergadering en spreekt als volgt:

Dames en heren! Vanavond hebben we een bijzondere raadsvergadering, want er staan enkele bijzondere punten op de agenda. Ik heet u allen welkom, speciaal de mensen op de publieke tribune. We vinden het altijd mooi dat er zo veel belangstelling is voor het werk van de gemeenteraad. Vanavond is de publieke tribune zelfs vol. Welkom ook aan de mensen die thuis meekijken of meeluisteren. We hopen dat de vergadering vanavond goed en rustig verloopt, zoals te doen gebruikelijk.

Ik heb een voorstel van orde, want er is een klein probleem, een vacature in het college. Ik stel voor als eerste die vacature op te vullen en pas daarna de agenda met u door te nemen voor de rest van de avond. Ik constateer dat u het daarmee eens bent.

De benoeming van de nieuwe wethouder vindt officieel plaats door de gemeenteraad. Vervolgens wordt de vergadering kort geschorst en krijgen de raadsleden de gelegenheid om de nieuwe wethouder te feliciteren. Daarna neemt hij niet direct plaats in vak C, maar krijgt hij de gelegenheid om de felicitaties van familie en vrienden buiten deze zaal in ontvangst te nemen, zodat hij iets later in de vergadering aanwezig zal zijn. Ik constateer dat u het daarmee eens bent.

Kandidaatstelling nieuw te benoemen wethouder:

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij hebben vanmiddag afscheid genomen van wethouder Rinda den Besten. Het college ziet graag die vacature op zo kort mogelijke termijn vervuld. Ik vraag u of een van u daarvoor een mogelijke oplossing ziet. Ik geef het woord aan de heer Post van de PvdA.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Vanmiddag hebben we wethouder Rinda den Besten uitgewuifd na elf jaar trouwe dienst aan de partij, de stad en haar inwoners. Het zal even wennen zijn zonder Rinda.

Wij zijn trots en tevreden vanavond een opvolger te kunnen voordragen in de persoon van Hans Spigt. Hans is een overtuigd sociaaldemocraat, gepokt en gemazzeld in de lokale politiek, als raadslid en als wethouder. Hij is zeer betrokken bij en thuis in de wereld van sociale zaken en arbeidsmarkt. Hij is bovendien een man met een groot landelijk netwerk. Zo was hij voorzitter van de commissie Werk en Inkomen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Ook was Hans betrokken bij het landelijk actieplan Aanpak Jeugdwerkloosheid en bij het kenniscentrum voor de positie van mensen met een Wajonguitkering.

Men zal begrijpen dat de PvdA-fractie wederom voor de stevige opgave stond om te voorzien in een tussentijdse vervanging. We zochten bepaald niet iemand om even op de winkel te passen. De uitdagingen voor het komende jaar zijn bekend. Er komt een Participatiewet die één regeling beoogt voor Wwb, Wsw en Wajong. De wet geeft gemeenten een nog veel grotere verantwoordelijkheid voor mensen die op zoek zijn naar een plaats op de arbeidsmarkt. De jeugdzorg wordt gedecentraliseerd naar de gemeenten. We leven bovendien in een economische crisis die een stevige inzet op ons armoedebeleid vraagt. De huishoudelijke verzorging moet opnieuw worden vormgegeven. Het EYO-festival en de Tourlobby maken het ook voor de sport zeer waarschijnlijk tot een boeiend jaar. De nieuwe wethouder gaat samen met bewoners aan de slag met het sterker en vitaler maken van heel Utrecht en als wijkwethouder specifiek van Overvecht.

Hans Spigt is zeer gemotiveerd om met al deze zaken aan het werk te gaan. Hans is, zo is onze overtuiging, de juiste man op de juiste plaats. Vanaf vorige week heeft hij al intensief meegelopen met Rinda den Besten en heeft hij met bijna alle fracties kennism gemaakt. Met de andere zal hij dat op korte termijn doen. Hij is van plan een kennismakingstoer te maken langs mensen in de stad om Utrecht en de Utrechters beter te leren kennen. Hans heeft te kennen gegeven dat hij zo snel mogelijk vanuit Utrecht als wethouder wil opereren.

Het moge na deze woorden duidelijk zijn dat ik Hans Spigt graag voordraag namens de PvdA-fractie als nieuwe wethouder voor onze stad.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Zijn er andere fracties die een kandidaat willen voordragen? Ik zie dat dit niet het geval is.

Ik dank de heer Post voor deze voordracht. Ik heet de partner, familie, vrienden en bekenden van Hans Spigt welkom op de publieke tribune. Mooi dat u erbij bent. Hans Spigt heeft al eerder ervaring op dit vlak opgedaan, maar het blijft bijzonder als je door de gemeenteraad wordt benoemd tot wethouder. Er is een speciale commissie die de geloofsbrieven onderzoekt, om te bekijken of iemand ook benoemd kan worden tot wethouder. Daarnaast is er een stembureau dat de stemmen gaat tellen. Tot leden van het stembureau benoem ik de leden Bottse, Van Waveren en Ikkersheim.

Proces-verbaal van de zitting van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de kandidaat- wethouders van de gemeente Utrecht.

De commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouders van de gemeente Utrecht, bestaande uit de leden B. Dibi, D.N.E.A. Gilissen en S. de Vries, heeft op 7 februari 2013 onderzocht de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouder van de gemeente Utrecht, de heer J.W. Spigt.

Voor de kandidaat-wethouder is een Verklaring Omtrent het Gedrag aangevraagd. De kandidaat-wethouder heeft een verklaring getekend waarin hij aangeeft geen beletselen te zien in de afgifte van deze Verklaring Omtrent het Gedrag.

Door geen der leden werden bezwaren ingebracht, zodat de commissie heeft besloten de raad te adviseren de heer J.W. Spigt toe te laten als wethouder der gemeente Utrecht.

De commissie heeft de volgende kanttekening geplaatst. De Verklaring Omtrent het Gedrag ontbreekt voornamelijk. De wethouder heeft verklaard er vertrouwen in te hebben dat deze zal worden afgegeven. De commissie neemt genoegen met de ondertekende verklaring van de wethouder, maar had het correcter gevonden dat voor de aanvraag van de Verklaring Omtrent het Gedrag een spoedprocedure was gevolgd. Deze procedure is voorhanden bij de Dienst Justitie, een dienst van het Ministerie van Justitie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik licht dit toe voor de aanwezige gasten.
Vrij kort voor de vergadering is de kandidaat-wethouder bekend. Er worden allerlei procedures doorlopen om de Verklaring Omtrent het Gedrag af te geven. De raad wil die verklaring graag. Deze zal later worden overlegd aan de raad. De commissie wenst er deze kanttekening bij te plaatsen. Dit zijn de adviezen van een uit uw midden benoemde commissie.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het advies van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven besloten.

De **VOORZITTER** dankt de leden van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt haar.

Benoeming nieuwe wethouder.

Nadat de stembriefjes zijn opgehaald en geteld, deelt de voorzitter de uitslag van de stemming mede.

Uitgebracht zijn 43 stemmen, waarvan 2 in blanco en 43/45 op de heer Spigt, zodat deze is benoemd.

De **VOORZITTER** dankt de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Spigt, aanvaardt u uw benoeming?

De heer **SPIGT** (wethouder): Graag!

Beëdiging nieuwbenoemde wethouder.

De heer Spigt legt in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Spigt, u bent nu benoemd als lid van de raad van Utrecht. Ik feliciteer u daarmee.
(*Applaus.*)

De **VOORZITTER** schorst daarop de vergadering, teneinde de raadsleden en de collegeleden in de gelegenheid te stellen de heer Spigt te feliciteren.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:
Dames en heren! Voordat ik de agenda met u zal doornemen, stel ik nu aan de orde het raadsvoorstel inzake de ontheffing van het woonplaatsvereiste van wethouder Spigt, zoals dat aan u op woensdag 6 februari jl. is gemaïld.

1. Voorstel inzake de ontheffing woonplaatsvereiste wethouder Spigt (Jaargang 2013, nr. 23).

Wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Deze vergadering is wat later begonnen, omdat mij voorafgaand aan deze vergadering een uitvoerige petitie "Utrecht is geen Harrie" is aangeboden, tegen de invoering van de wekelijkse koopzondagen. In de mondelinge toelichting hebben de aanbieders aan de aanwezige raadsleden gevraagd om alsnog een referendum mogelijk te maken. Dit is aan de raad. Het stond niet in de kop van de petitie, maar het is mondeling genoemd in de toelichting. Hierover is dus niets aangeboden.

Ik stel voor de agenda opiniërend door te nemen en niet vast te stellen. Ik stel dit daarom voor, omdat ik niet uitsluit dat over het agendapunt over het Burgerinitiatief Koopzondagen een ordedebat zal worden gevoerd. Als de raad dit toestaat, handelen wij eerst het vragenuurtje en de actuele moties af, stellen wij daarna de agenda definitief vast en komt het burgerinitiatief dan aan de orde. Dan kan het ordedebat plaatsvinden, mocht de raad dit wensen.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! We hebben gewoon een agenda die begint met "Agenda vaststellen en inventarisatie". Daarbij lopen we alle punten langs. Ik stel voor om dit zo te doen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik sluit me hierbij aan, ook omdat er mensen voor het voorstel tot vaststelling van de Horecaverordening op de publieke tribune zitten. Als pas na het debat blijkt of we dit punt al dan niet zullen behandelen, wil misschien een deel van die mensen naar huis. Het lijkt me handig om dit debat bij het vaststellen van de agenda te voeren.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we dat zo doen.

Op de raadsagenda staat het voorstel inzake de tijdelijke studentenhuysvesting Van Lieflandlaan (Jaargang 2013, nr. 7). De aanpassingen en de uitwerking van de mogelijke alternatieve locaties in het raadsvoorstel vragen meer tijd en daarom verzoekt het college u dit agendapunt door te schuiven.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Er zit een bepaalde druk op, om de spaceboxen te behouden voor Utrecht. Ze moeten op enig moment weg. De D66-fractie hecht eraan dat met het doorschuiven van dit agendapunt niet een tijds-klem ontstaat, zodat er niet meer over alternatieven kan worden gesproken. We vinden het prettig als de wethouder daarover iets kan zeggen.

De heer **ISABELLA** (wethouder): Voorzitter! Ik ben me er zeer van bewust, evenals de partijen die hierbij betrokken zijn, dat er tijdsdruk op zit. Wij gaan ervan uit dat we met het doorschuiven van de behandeling van dit agendapunt naar 28 februari 2013 nog steeds binnen bepaalde termijnen blijven.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat de raad ermee instemt dat het voorstel inzake de tijdelijke studentenhuysvesting Van Lieflandlaan (Jaargang 2013, nr. 7) wordt doorgeschoven.

Voor het vragenuurtje zijn vragen binnengekomen over twee onderwerpen. De heer Eggermont zal, mede namens de leden De Boer, Haage, Oldenburg, Verschuure en Dijk, vragen stellen over het optreden van de Utrechtse politie op 1 februari 2013 bij het antimonarchieprotest en de reactie daarop van burgemeester en politie. Mevrouw Hakbijl zal vragen stellen over de heffing van hondenbelasting. Deze vragen zijn doorgelaten en worden op enig moment in deze vergadering gesteld.

Tevens zijn drie actuele moties aangekondigd, die als laatste agendapunten aan de orde zullen komen.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik stel voor om het agendapunt over het Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open" te verdagen en wel met een termijn die even lang is als de termijnoverschrijding van het verschijnen van het collegeadvies over de koopzondag. In beslis-punt 2 van het procedurebesluit van 13 september jl. staat dat het college zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op 1 januari 2013, het advies aan de raad moet zenden. Dit is niet gebeurd.

Een verzoek tot uitstel lijkt mij wel het minste dat vandaag mag worden gehonoreerd. Dit collegeadvies over de koopzondag is namelijk pas op 15 januari jl. openbaar geworden. In een open en transparante stad is een advies niet alleen een dingetje voor de raad. Het is een openbaar stuk waarin elke inwoner van de stad kan zien op basis van welk advies de raad zijn besluiten neemt.

In de stad is men zich rot geschrokken van de kwaliteit van dit advies. Op geen enkele manier heeft men het gevoel dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het draagvlak van de Utrechtse bewoners, de Utrechtse winkeliers en hun medewerkers. Nu pas hebben de mensen in de stad tot zich kunnen laten doordringen wat de gevolgen zouden zijn als de gemeenteraad een besluit zou nemen op basis van dit slecht onderbouwde advies. Twee weken later dan het procedurebesluit voorschreef, hebben mensen kunnen bepalen welke andere democratische rechten ze hebben om ervoor te zorgen dat de gemeenteraad op een zorgvuldige wijze een besluit neemt en ze daarbij betrokken kunnen zijn. We weten inmiddels dat de kleine winkeliers en de actiegroep "Utrecht is geen Harrie" gebruik wensen te maken van hun democratisch recht. Tijdens de commissievergadering heb ik er al melding van gemaakt dat ze dit voornemens zijn. We weten ook dat ze inmiddels, na één dag, al meer dan 440 digitale handtekeningen hebben verzameld, wat op zich al ruim voldoende is voor stap 1 om te kunnen komen tot een raadgevend referendum.

De **VOORZITTER**: Ik verzoek u zich te beperken tot het punt van orde en niet over de inhoud van het onderwerp te spreken.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Het gaat mij erom hoe we hier de besluiten nemen, op grond van welke adviezen en wanneer die adviezen ontvangen zijn.

De twee grootste partijen komen er niet uit. Ze weten niet of ze willen luisteren naar de Utrechters of hun oren moeten laten hangen naar het grote geld. Wij vinden dat de bevolking daarvan niet de dupe mag worden. Twee weken uitstel om een referendum aan te kunnen vragen is niet te veel. Twee weken om echt naar de bevolking te luisteren. Als een partij het idee heeft het juiste standpunt te hebben, kan dit door een referendum enkel bevestigd worden.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik stel aan de orde of wij dit ordedebat kunnen voeren. In het Gemeenteblad nummer 11 van 2010 staat in hoofdstuk 6, artikel 39, lid 5 met betrekking tot ordedebatten: *"Een voorstel terug te komen op een vroeger genomen besluit, kan slechts worden behandeld, indien het voorstel als punt van behandeling op de agenda is vermeld."* Dit is niet voor niets. Het gaat erom dat de raad op 13 september jl. een unaniem besluit heeft genomen –dit had ook een meerderheidsbesluit kunnen zijn, maar het was unaniem, dit is een pikant detail– om vanavond inhoudelijk te besluiten over het voorstel betreffende de koopzondag. Dit besluit heeft aan alle procedures blootgestaan en in feite spreek je dan van een onherroepelijk besluit. De wet regelt dat de enige die zo'n besluit kan herroepen, het orgaan is dat dit besluit heeft genomen. Dat deze regel in ons Reglement van Orde staat is logisch, omdat je niet zomaar kunt besluiten om een afgewogen besluit van de raad onder tafel te schuiven. Dat is een volstrekt logische constatering. Dit betekent dat als de raad het door de SP-fractie geïnitieerde ordedebat voert, hij volgens mij, uitgaande van fatsoenlijk bestuur, eerst zal moeten besluiten om op dit punt het Reglement van Orde buiten werking te stellen. Het Reglement van Orde en het Gemeenteblad hebben we niet voor niets neergelegd. Daarom stel ik voor eerst te praten over het buiten werking stellen van het Reglement van Orde, of in ieder geval artikel 39, lid 5, voordat we verder gaan met het ordedebat. Je kunt je afvragen wat je dan verder nog met het Reglement van Orde doet.

De heer **EGGERMONT** (SP): Het klopt dat we toen twee dingen hebben besloten. Uiterlijk 1 januari 2013 zouden wij een collegeadvies krijgen –dit is een onherroepelijk besluit dat niet is nagekomen– en de raad zou doen wat de heer Oldenburg zegt. Volgens mij is het allebei. Je kunt niet zeggen dat het ene beslispunt belangrijker is dan het andere. De heer Oldenburg zegt dat wij vandaag per se een besluit moeten nemen, omdat we dit nu eenmaal destijds hebben besloten op 13 september 2012. We moeten echter ook gewoon constateren dat we destijds hebben besloten dat we op 1 januari 2013 dat advies zouden ontvangen, maar dat dit niet gebeurd is, zodat we vanavond geen besluit kunnen nemen.

De **VOORZITTER**: Zegt u in de kern dat de heer Oldenburg gelijk heeft, of niet?

De heer **EGGERMONT** (SP): Ja, en tegelijkertijd dat het besluit niet is uitgevoerd en dat we daarom vandaag dit debat überhaupt niet kunnen voeren.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Dan stel ik voor dat de heer Eggermont daarbij een besluit voegt dat het college in gebreke is gebleven. Dat kan in allerlei vormen van moties. Dit neemt niet weg dat de heer Eggermont –geen enkele fractie in de raad heeft dit gevraagd– terug wil komen op een raadsbesluit. Er zijn allerlei redenen om te zeggen dat er niet is voldaan aan dat raadsbesluit. Dat is dan de motivatie achter het terugkomen op dat raadsbesluit, maar ons reglement stelt dat een raadsbesluit alleen kan worden teruggedraaid met een voorstel dat is aangekondigd op de agenda. Dit betekent dat de argumentatie van de heer Eggermont dat het college in gebreke is gebleven goed mogelijk is, maar dat dit hem nog niet van de verplichting ontslaat om een origineel op de agenda aangekondigd voorstel te doen om dat raadsbesluit terug te draaien. Het maakt in principe niet uit welke argumentatie wordt gebruikt. De heer Eggermont draait een raadsbesluit terug dat we met elkaar hebben genomen, en dat mag. Het is op zich niet interessant welk argument de raad gebruikt om dat besluit terug te draaien –voor de discussie wel– maar de raad zal eerst het fatsoen moeten hebben, vind ik, om dat besluit formeel terug te draaien, alvorens hij een ander besluit kan nemen. Mijn voorstel is om het niet terug te draaien. Ik vind dat dit niet kan, omdat het terugdraaien niet is aangekondigd. Dat hebben we met elkaar zo geregeld. Als de heer Eggermont het Reglement van Orde buiten werking wil stellen, is dat prima, maar dan wil ik daarover een officieel raadsbesluit.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik vraag mij af wat de juridische status van het Reglement van Orde is. Volgens mij is dat reglement vooral bedoeld om onze eigen orde te regelen. Je kunt een juridische discussie voeren over van alles en nog wat, maar ik denk dat er in de stad niemand meer iets van begrijpt als we ons bezighouden met juridische haarkloverij. In de basis gaat het om de vraag of we bereid zijn om een referendum te houden over dit onderwerp. Vinden we dat dit onderwerp zich ervoor leent en vinden we vervolgens dat we het naar de mensen van het burgerinitiatief toe kunnen maken om het besluit twee of drie weken uit te stellen? De GroenLinks-fractie zegt op deze drie vragen "ja". Dat is in essentie waar dit debat over gaat. Of we dan volgens regeltje zus of regeltje zo handelen en of er dan een regeltje al dan niet buiten werking moet worden gezet, vind ik eerlijk gezegd buitengewoon oninteressant.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Ik kan onderschrijven wat de heer Oldenburg zegt. Ik hoor de GroenLinks-fractie iets zeggen over de juridische status van regels die we voor onszelf hebben opgesteld. Die blijken opeens van rubber te zijn op het moment dat dit ons uitkomt. Ik maak daar bezwaar tegen. We hebben niet voor niets het Reglement van Orde opgesteld. De heer Oldenburg heeft dit meer dan keurig toegelicht. Ik heb daaraan niets toe te voegen. Als we ons al niet aan onze eigen reglementen zouden houden, wat is het hoogste orgaan van de gemeente dan nog waard? Ik ben het met de heer Oldenburg eens.

Mevrouw **DE BOER**: Voorzitter! Volgens mij is het Reglement van Orde bedoeld voor wat de term al zegt: onze orde. Als dit in de weg zit om burgers in de stad hun zegje te laten doen, dan kun je je afvragen of het om rubberen regels gaat of niet. Maar ik vind dat wij flexibel moeten kunnen zijn in het toepassen van onze reglementen. Ik breng het gedicht van Ingmar Heytze in herinnering dat hij heeft gemaakt voor de raad, waarin met zoveel woorden staat: zorg dat het geluid van de burgers in de stad ook doorklinkt in de raadzaal, opdat we ware volksvertegenwoordigers zijn. Als wij met allerlei regels zaken afhouden waar burgers juist om vragen, hadden wij ook kunnen zeggen dat het burgerinitiatief geen echt burgerinitiatief is, omdat er iPads zijn uitgelooft voor degenen die hun handtekening hebben gezet, zoals bij de aanbidding werd gezegd. Dat hebben wij niet gezegd. Als je daarvoor ruimte geeft, moet je dat ook aan de andere kant doen en moet je niet teveel op regeltjes en procedures gaan zitten.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Als de gemeenteraad voor zichzelf een Reglement van Orde maakt, gaat het ook om vertrouwen. Dan moeten de burgers erop kunnen vertrouwen dat de gemeenteraad zijn eigen regels volgt. Kennelijk hoeven we dat opeens niet te doen als dat ons niet uitkomt. Als we geloofwaardig willen blijven, moeten we het Reglement van Orde de plek moeten geven die we bedoeld hebben, met de redenen die de heer Oldenburg al heeft geschetst. Hierbij laat ik mijn reactie.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ik denk dat de opmerking over wat in het Reglement van Orde staat formeel juist is. Als ik echter zie hoe vaak we een agendapunt verdagen naar een latere datum, dan constateer ik dat we vaker met goede bedoelingen tegen het Reglement van Orde ingaan. Het punt kan formeel juist zijn, maar dit lijkt me geen reden om vanavond niet toch over het verschuiven van dit agendapunt te spreken.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Smid en mevrouw De Boer. Ik wijs op artikel 52 van het Reglement van Orde: als er twijfel is over de uitleg daarvan, dan beslist de raad over het voorstel van de voorzitter. We kunnen er dus over stemmen of we überhaupt een debat zullen voeren.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! De heer Oldenburg heeft natuurlijk gelijk. Los daarvan vindt de D66-fractie deze discussie vreselijk bureaucratisch en een tamelijk botte manier van reageren. Niet dat de heer Oldenburg bot is, integendeel. Wetend hoeveel emoties en belangen er in de stad spelen over dit onderwerp, vindt mijn fractie het niet voeren van een ordedebat hierover ook niet correct. Dus het moet maar, hoewel het rammelt.

Mevrouw **NALIS** (PvdA): Voorzitter! Ik kan me vinden in de woorden die de heer Smid heeft gebruikt. Het past misschien niet helemaal binnen het Reglement van Orde, maar wij vinden dat we voor deze gelegenheid in het kader van deze discussie een debat over de orde kunnen voeren.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuijper): Voorzitter! Dit is niet zomaar een raadsvoorstel, maar een burgerinitiatief. Juist daarbij zou het Reglement van Orde streng moeten gelden. Ik weet ook nog wel een paar reglementen van orde die ik zou willen aanpassen. Kortom, laten wij dit alsjeblieft niet op een politieke manier gaan uitbuiten als het ons wel of niet uitkomt om ons aan het reglement te houden. Gewoon toepassen, ook in deze situatie.

De **VOORZITTER**: Ik geef eerst de heer Oldenburg het woord, want hij beweert dat de raad niet kan vergaderen over het punt dat de heer Eggermont aansnijdt. Daarna geef ik het woord aan de heer Eggermont en vervolgens kijken hoe we verder gaan.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik zal de laatste zijn om te bestrijden dat de raad over zijn eigen orde gaat. Het Reglement van Orde is uitsluitend gemaakt om tot een ordelijke democratie te komen. De raad kan beslissen wat hij wil, maar de raad moet dit wel expliciet doen en niet impliciet. Als de raad vanavond in meerderheid besluit om het Reglement van Orde op dit punt buiten werking te stellen, dan vind ik dat prima; dat moet de raad zelf weten. Maar dan moet dit wel een expliciet besluit zijn waarover fatsoenlijk is gediscussieerd. Het veranderen van een raadsvoorstel door omstandigheden kan altijd, maar je moet je wel realiseren dat je dat op een fatsoenlijke manier moet doen en niet in een onderhands debat, en dat is een debat van orde. In principe kan de raad met hetzelfde recht zeggen: het buiten werking stellen van het Reglement van Orde op dit punt had ook op de agenda moeten staan. Dat klopt. Dat zou erop hebben moeten staan. Ik zou het ook buitengewoon onfatsoenlijk vinden als we dat buiten werking zouden stellen. Dit heeft niets te maken met het feit dat ik graag bureaucratisch wil zijn. Ik ga ervan uit dat dit soort reglementen ervoor zorgen dat iedereen in de raad aan zijn recht kan komen en dat de burgers kunnen vertrouwen op het hoogste orgaan in de stad. Dat orgaan vraagt van de burgers dat ze zich aan regels houden, dat stelt in allerlei verordeningen regels voor de burgers op en dat moet op zijn minst het fatsoen hebben om zich ook aan zijn eigen regels te houden. Die zijn breed uitgemeten naar de burgers. Ze staan niet voor niets in het Gemeenteblad; daarmee vormen ze feitelijk een verordening. Ik vind het niet meer dan fatsoenlijk dat je een expliciet besluit neemt als je het anders wilt, voordat je gaat debatteren in die veranderde situatie. Je zult dan eerst het lef moeten hebben om expliciet met 45 leden uit te spreken dat je artikel 39, vijfde lid van de verordening buiten werking stelt. Daarna kunnen we verder praten. Prima, elk argument is dan goed, maar ik vind wel dat we fatsoenlijk met onszelf en met de burgers moeten omgaan. Daarom doe ik dit voorstel.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ik vind dit een erg interessante discussie. Ik vraag mij alleen af waar de dames en heren raadsleden waren toen er geen expliciet, maar impliciet besluit werd genomen om het procedurevoorstel ten aanzien van het Burgerinitiatief "Geen verkoop Utrechtse bus" terug te draaien, door de datum waarop dat eigenlijk zou worden behandeld naar negen weken later te verschuiven.

Waarom is ten aanzien van het Burgerinitiatief "Noordse Park" nooit door de gemeenteraad het expliciete besluit genomen om niet op de in het procedurebesluit vastgestelde datum een besluit te nemen, maar dat pas twaalf weken later te doen? Waarom hebben we dit alleen bij Burgerinitiatief "Parkeren Rivierenwijk" wel gedaan en waarom is het dan nu opeens ontzettend belangrijk om over dit burgerinitiatief een expliciet besluit te nemen? Als de raad dit graag wil, ben ik best bereid om voor te stellen het expliciete besluit te nemen om artikel 39, vijfde lid buiten werking te stellen.

De **VOORZITTER**: Ik geef de heer Oldenburg de gelegenheid om te reageren en daarna zal ik u het ordevoorstel doen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Ik wil het de heer Eggermont graag uitleggen. Er is op 13 september jl. een geamendeerd besluit aangenomen. In dat amendement stond precies dat de raad zich niet aan de 12-wekentermijn zou houden, ook niet naar de 24-wekentermijn zou gaan, maar het burgerinitiatief op een bepaalde datum zou behandelen. Daarover is gediscussieerd. Ik refereer maar even aan de stemverklaring van de heer Van Waveren, die tegen het amendement stemde omdat hij het belachelijk vond dat de termijn van twaalf weken werd opgerekt, omdat dit toch niets zou opleveren. Mevrouw Bikker sloot zich daarbij aan. Er is dus heel bewust gediscussieerd en er is een termijn gekozen door de meerderheid van de raad. Vervolgens lag er een geamendeerd besluit en daarmee een raadsvoorstel –en dat is het verschil met de andere burgerinitiatieven– waarin exact werd vastgesteld dat dit burgerinitiatief op deze wijze zou worden behandeld. Ik kan dit gemakkelijk zeggen, want ik was er niet op die avond, omdat ik ziek was, maar dit doet er niet toe, want anders had ik het ook voorgesteld. Dat is in andere gevallen niet gebeurd; de raad heeft toen niet een dergelijk besluit genomen. Het enige waar het mij om gaat is dat de raad fatsoenlijk omgaat met zijn eigen genomen besluiten. Wat de raad ermee doet, is aan de meerderheid van de raad. Ik voel het als mijn plicht als nestor om iets heel vervelendste zeggen. De raad moet zich ervan bewust zijn hoe hij met zijn eigen reglementen omgaat.

De heer **EGGERMONT** (SP): De nestor zegt dingen die niet waar zijn. Het punt is dat in het procedurebesluit van destijds van "Geen verkoop GVVU" letterlijk bij beslispunt 3 staat dat dit onderwerp besproken zou worden in de commissie Bestuur en Veiligheid van 5 september 2006 en in de gemeenteraad van 12 oktober 2006. We hebben het toen in de gemeenteraad besproken in december 2006. We hebben ons dus niet aan dat besluit gehouden en ik heb nooit iemand gehoord die eiste dat er expliciet een besluit over moest worden genomen.

De **VOORZITTER**: Ik permitteer me hierop een reactie te geven. Dat zijn twee los van elkaar staande punten. De heer Oldenburg heeft als eerste de opmerking gemaakt dat het spreken over de orde niet mogelijk is, omdat er eerder een onherroepelijk procesbesluit is genomen dat ertoe leidt dat het burgerinitiatief vanavond behandeld zou worden. Die hobbels moeten we eerst nemen. Als de raad het met de heer Oldenburg eens is, dan moet het burgerinitiatief vanavond worden behandeld. Als de raad het niet met hem eens is, dan komen we bij de tweede vraag, de vraag van de heer Eggermont. Die vraag is een vraag van de orde, namelijk of we het burgerinitiatief vandaag behandelen, of de volgende keer. Deze stappen moeten worden gezet. Ik constateer dat de raad het hiermee eens is. Er is geen discussie over de vraag of artikel 39, vijfde lid van het Reglement van orde aan de orde zou kunnen zijn.

Concreet leg ik het voorstel voor om artikel 39, vijfde lid van het Reglement van orde buiten werking te stellen, teneinde het punt van de heer Eggermont te kunnen bespreken, namelijk het houden van een ordedebat over de vraag of het burgerinitiatief vanavond of de volgende keer moet worden behandeld.

De heer **GELDOLF** (VVD): Voorzitter! U bent voorzitter van deze raad. Hoe kijkt u ertegenaan? Volgens de heer Oldenburg kan de raad hierover zelf een besluit nemen, maar ik hoor er graag uw visie op.

De **VOORZITTER**: Dan moet ik hardop gaan denken en daarmee moet ik oppassen. Volgens de heer Wijmenga zou artikel 52 aan de orde kunnen zijn, maar dat vind ik niet, want het gaat niet om een twist over de uitleg van het reglement; dat is voor iedereen kraakhelder. Omdat het niet over de uitleg van het reglement gaat of over gewekte verwachtingen, houd ik mij er als voorzitter liever buiten.

Het gaat sec om de vraag of artikel 39, vijfde lid buiten werking wordt gesteld. Dat vind ik een politieke weging die in de fracties moet plaatsvinden. Daarom veroorloof ik mij op dit punt de vrijheid om u niet te raden, omdat het beslispunt zo ontzettend helder is.

Dan stel ik nu aan de orde het buiten werking stellen van artikel 39, vijfde lid van het Reglement van Orde. Ik zie dat hierover misverstanden ontstaan. Volgens de heer Oldenburg kan het punt van orde niet op de agenda komen. Als de raad instemt met de heer Oldenburg, komen we niet toe aan het ordedebat van de heer Eggermont.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Volgens mij moet het voorstel gewoon zijn: stellen wij artikel 39, vijfde lid buiten werking of niet? Het gaat niet om de heer Oldenburg of wie dan ook.

De **VOORZITTER**: Daar ben ik het mee eens; daar komt het kort gezegd op neer. De heer Oldenburg stelt voor om artikel 39, vijfde lid niet buiten werking te stellen. Wie steunt daarin de heer Oldenburg?

Het voorstel van de heer Oldenburg om artikel 39, vijfde lid van het Reglement van orde niet buiten werking te stellen wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van de VVD, Groep Kuijper en SLU ervoor hebben gestemd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het verwerpen van het voorstel van de heer Oldenburg betekent dat artikel 39, vijfde lid van het Reglement van orde buiten werking is gesteld.

Ik kom toe aan het tweede punt: de vraag of we het Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open" vanavond zullen behandelen of over veertien dagen. Heeft iemand daarover nog vragen of opmerkingen?

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Daar heb ik zeker een opvatting over. Het gaat namelijk om vertrouwen, in dit geval het vertrouwen dat de raad, als hij een besluit heeft genomen –een unaniem besluit zelfs– dat ook uitvoert. We hebben op 13 september jl. besloten, unaniem, dat wij het burgerinitiatief vandaag zouden behandelen.

Het gaat ook om het vertrouwen dat is gewekt bij de mensen van het burgerinitiatief. Die moeten er naar mijn mening nog steeds op kunnen vertrouwen dat er vanavond een besluit valt, omdat het burgerinitiatief geagendeerd is conform het besluit.

Het gaat ook om het vertrouwen dat de raad zijn eigen regels en verordeningen serieus neemt en naleeft. Daarover hebben we zojuist al iets gezien. Er is geen enkel voorschrift of regel die zegt dat wij de behandeling van het burgerinitiatief nu zouden moeten uitstellen. Sterker nog, het woord "referendum" valt af en toe. Formeel, kijkend naar de Referendumverordening, komt daar niets uit voort op grond waarvan wij dit agendapunt zouden moeten uitstellen.

Het gaat ook om het vertrouwen dat de gemeenteraad, bestaande uit 45 gekozen raadsleden, de durf heeft om te besluiten over onderwerpen die controversieel liggen en uiteindelijk de knoop doorhakt. Ook dat vertrouwen vinden wij van groot belang. Daarom vinden wij dat we vandaag de agenda zoals die voorligt, met het burgerinitiatief, moeten behandelen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Deze raad heeft op 13 september 2012 het besluit genomen om het burgerinitiatief vanavond te behandelen. Zo'n raadsbesluit staat open voor beroep en bezwaar. Daar is geen gebruik van gemaakt, dus het was een onherroepelijk besluit. Vanaf dat moment had iedere burger van Utrecht de gelegenheid om een raadgevend referendum aan te vragen. Er lag namelijk een burgerinitiatief en het was duidelijk dat daarover een beslissing zou worden genomen. De essentie van een raadgevend referendum is dat iedere burger in Utrecht, mits hij voldoende burgers achter zich heeft staan, het recht kan vragen en krijgen om de raad te adviseren over een voorgenomen besluit, een besluit dat zal worden genomen. Niemand weet of dat besluit ook werkelijk zal worden genomen, want daar is nu juist een raadgevend referendum voor, maar vanaf 13 september jl. had iedereen de gelegenheid om zich daarvoor aan te melden.

Een groep Utrechtse burgers heeft er bijvoorbeeld voor gekozen om een petitie te starten. Dat is ook een manier om de politiek te beïnvloeden; dat is een keuze. Die groep had ook kunnen kiezen voor een referendum. Dat had niet op 13 of 14 september gehouden hoeven worden, maar kon ook op 12 november of elke datum daartussen worden gehouden.

Er is dus alle gelegenheid geweest voor elke Utrechtse burger om een referendum te starten, want de bespreking van dit punt zou aan de orde komen. Het was zelfs duidelijk wanneer het besproken zou worden; dat stond vast. Dus over data kon geen misverstand bestaan.

Het is heel duidelijk. Als we gewoon de afgesproken volgorde van behandeling volgen –dan gaat het niet over de adviezen die we hebben gekregen– kan iedereen uitrekenen wat de uiterste datum is. Die datum is niet gehaald, dus er is geen enkele reden om het besluit nu uit te stellen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb het zojuist al in het kort gezegd. Het gaat om drie vragen:

- Vinden wij dat het besluit tot een koopzondag zich leent voor een referendum?
- Vinden wij dat de besluitvorming drie weken kan worden uitgesteld om zo'n referendum mogelijk te maken?
- Vinden wij dit richting de indieners van het burgerinitiatief wel of niet verantwoord?

Wij antwoorden op alle drie de vragen: ja. Volgens de heer Oldenburg hebben mensen vanaf 13 september 2012 een referendum kunnen aanvragen. Volgens de indieners van de petitie hadden ze dit kunnen doen, maar zijn ze ervan uitgegaan dat er een gedegen draagvlakonderzoek zou komen onder de binnenstadsbewoners, kleine winkeliers en winkelpersoneel. Dit is niet gebeurd. Uit de reactie van het college is gebleken dat het onderzoek niet is gedaan. Die reactie kwam drie weken later dan gepland. Op basis daarvan vinden de indieners van de petitie het toch belangrijk dat de discussie, die zo sterk in de stad speelt, op de een of andere manier wordt gehoord. Dat is het moment geweest om het referendum te organiseren. Daarom vind ik het niet zo gek dat de initiatiefnemers later komen dan misschien voor de hand had gelegen.

Mevrouw **NALIS** (PvdA): Voorzitter! Ons belangrijkste uitgangspunt in deze kwestie is dat de raad bestuurlijk fatsoenlijk moet handelen. In het stuk van de griffie worden enkele beginselen genoemd die we in acht moeten nemen als we als raad fatsoenlijk willen handelen: het zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel, het "fair play"-beginsel en het motiveringsbeginsel. Die beginselen kunnen in het geding komen als we niet goed omgaan met het besluit over het burgerinitiatief.

We hebben in september 2012 een duidelijk en unaniem besluit genomen over de ontvankelijkheid en de procedure met betrekking tot het burgerinitiatief, en het college opgeroepen om snel met een voorstel te komen. Vanaf het moment van het indienen van het burgerinitiatief in juli 2012 hebben tegenstanders alle tijd gehad om met een tegeninitiatief te komen. Er ligt nu een petitie, maar geen initiatief, voor het aanvragen van een referendum bij de raad. Dit betekent volgens ons dat we, als we het nemen van een besluit nu uitstellen, in feite zeggen dat we in de toekomst een besluit zouden willen nemen over een initiatief dat nog niet is ingediend.

Dat betekent ook dat we dan voorlopig het burgerinitiatief niet behandelen, terwijl de initiatiefnemers er duidelijk vanuit mochten gaan dat we het besluit nu wel zouden nemen. En dat is niet consistent ten opzichte van het besluit van september 2012. Dat lijkt ons niet fatsoenlijk bestuurlijk handelen naar de initiatiefnemers van het burgerinitiatief.

Dit levert voor onze fractie enigszins een dilemma op. We horen graag het standpunt van de burgemeester hierin, juist omdat het gaat over fatsoenlijk handelen van de raad.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Een moeilijke afweging vanavond, niet alleen inhoudelijk, maar ook procedureel. We kunnen ons de redenering, de twijfel en aarzeling van de SP-fractie best voorstellen. Het college is laat met zijn argumentatie over het onderzoek is gekomen. Bovendien hebben we vanavond de handtekeningen van "Utrecht is geen Harrie" in ontvangst genomen. De CDA-fractie heeft voldoende argumenten om haar standpunt te kunnen bepalen over het burgerinitiatief. Partijen zouden onderhand hun oordeel, standpunt, moeten kunnen bepalen.

Het CDA is doorgaans niet een partij die zelf met referendumvoorstellen komt. Wij vinden het geen goede gang van zaken als partijen die moeite hebben met het vormen van een eigen oordeel, een referendum willen organiseren. De CDA-fractie is ervoor om vanavond het burgerinitiatief, als het in de tijd lukt, inhoudelijk te behandelen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Wat de uitkomst van dit ordedebat vanavond ook is, men zal bij de D66-fractie geen triomfantelijke gezichten zien, want burgerinitiatieven en aanvragen voor referenda zijn voor ons geen politieke speeltjes, maar zwaarwegende zaken die zeer serieus moeten worden genomen. Dit betekent dus aan de ene kant dat je niet al te bureaucratisch en als een pennenlikker de regeltjes wilt handhaven, maar aan de andere kant maakt het juist de regels en de procedures die je hebt afgesproken extra belangrijk, omdat je zo zuiver mogelijk wilt handelen.

Dat afwegend en bekijkend, kun je zeggen dat we door de expliciete besluitvorming in deze raad over het burgerinitiatief meer dan een verwachting hebben gewekt bij de initiatiefnemers van dat burgerinitiatief, die zich vervolgens aan de regels hebben gehouden. Er ligt nog geen officiële aanvraag voor een referendum. Wat nu is ingediend, voldoet niet aan de eisen en er bestaat daarover alleen maar impliciete besluitvorming door de raad. Dit betekent dat de D66-fractie tot een zeer moeilijke afweging komt, maar toch vindt dat de raad vanavond het burgerinitiatief moet behandelen, omdat dit het meest zuiver is.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik ben niet bij het procedurebesluit van september geweest, dus ik kan niet beoordelen hoe het tot stand is gekomen. Ik vrees dat degenen die er destijds mee hebben ingestemd, niet hebben voorzien dat er een mogelijk verzoek tot een referendum zou komen en dat de raad destijds niet heel slim is geweest door minder dan een week te laten tussen de commissiebehandeling en de plenaire behandeling van het burgerinitiatief. Nu gaan de termijnen van de beide verordeningen, het burgerinitiatief en het raadplegend referendum, elkaar bijten. Alles overwegende kan ik instemmen met de verdaging van enkele weken om aan een referendumverzoek de tijd te gunnen.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! Een referendum is natuurlijk een mooi middel, waar Groep Kuiper positief tegenover staat. Ik vind dat je deze twee zaken gescheiden moet houden. Het burgerinitiatief is een totaal ander instrument dan een referendum. Waarom is het burgerinitiatief in eerste instantie in het leven geroepen? Niet om het vervolgens door te schakelen naar een referendum, maar om de mensen te horen. Ze willen dat de raad zelf een besluit neemt en niet dat de besluitvorming wordt teruggekaatst naar de bevolking. Ik vind echt dat we het burgerinitiatief vanavond moeten behandelen.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Ik heb mevrouw De Boer een aantal zaken horen zeggen. We zijn een rondje aan het maken en daarna kunnen we de stemmen tellen. Ik weerspreek even niet wat ze allemaal heeft gezegd, hoewel een aantal zaken ruim voor weerspraak in aanmerking komt.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Even een reactie op wat mevrouw De Boer heeft gezegd over de termijnen. Het college was inderdaad te laat, maar ik wijs mevrouw De Boer erop dat er op 23 januari jl. een mailtje door de actiegroep "Utrecht is geen Harrie" naar de griffier is gestuurd met de mededeling dat ze op 7 februari een petitie wilde aanbieden; dit is openbaar. Dit was ruim na het advies van het college en voor de behandeling in de commissie. Nu zijn er snel een hoop handtekeningen verzameld. Dit mailtje is verstuurd zes dagen voor het fatale moment om een referendum aan te vragen. Zoals deze groep dat nu binnen vijf dagen heeft kunnen doen, had ze dat toen ook kunnen doen, dus dat vind ik geen argument.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Er is een hoop gezegd over verwachtingen, vertrouwen en raadsbesluiten die we moeten nakomen. Ik stel vast dat er van de verwachtingen die zijn geschapen door het amendement van de VVD-fractie, waarin wordt gezegd dat er een gedegen onderzoek zou worden gedaan naar het draagvlak onder winkeliers, hun medewerkers en bewoners, helemaal niets terecht is gekomen. Op de een of andere wijze vinden we de bij de burgers gewekte verwachting dat dit onderzoek er zou komen, minder van belang. Op grond van dat onderzoek zouden ze kunnen verwachten dat we hier op een gedegen manier tot besluitvorming zouden kunnen komen. We vinden het kennelijk wel van belang om het burgerinitiatief per se vandaag te behandelen, hoor ik de meeste fracties zeggen. Volgens mij hebben we verwachtingen gewekt door te zeggen dat er een onderzoek zou komen op 1 januari jl. Als dat er pas op 15 januari is, is het volgens mij niet onbillijk om de besluitvorming twee weken uit te stellen en dan het debat te voeren.

De **VOORZITTER** schorst daarop de vergadering om zich met de griffier te beraden over de procedure.

(De heer Wolfsen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Bottse.)

Na hervatting van de vergadering verleent de **VOORZITTER** het woord aan de heer Wolfsen.

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Voorzitter! Het betreft hier een ingewikkelde kwestie. Ik zal de volgende gedachten met u delen. Het ontvankelijkheidsbesluit is 13 september vorig jaar genomen. Daar is uitgekomen dat we de volgorde van besluitvorming zouden hanteren die nu voorligt. Daarmee kwamen we uit op de raadsvergadering van vandaag. Dit is gebaseerd op eerder ingenomen standpunten en genomen besluiten, maar ook gebaseerd op een door de raad zelf vastgestelde verordening.

Een verordening op basis waarvan je iets doet, wekt grote verwachtingen bij de mensen die gebruik maken van zo'n verordening en die rechten krijgen op basis van die verordening. Die procedures zijn geborgd met een rechtelijke toetsing, want er zitten termijnen in van orde die wij zelfs door een rechter kunnen laten toetsen. Dit is gebaseerd op het Reglement van Orde. Het zijn belangrijke verordeningen, die leiden tot een zelfbinding van de raad, waar de raad zich aan moet houden. Dit is de ene kant van het verhaal.

De andere kant is, dit hebben we gemerkt bij het vorige besluitpunt, dat de ruimte er formeel niet is, maar dat de raad de ruimte kan wel nemen, omdat die het hoogste gezag is in zijn eigen kwesties. Ik vind als voorzitter wel dat als de raad die ruimte neemt, daar zeer zwaarwegende argumenten aan ten grondslag moeten liggen, omdat mensen die gebruik maken van de rechten die ze hebben daarmee ernstig worden teleurgesteld. Of die argumenten op basis waarvan de raad de ruimte neemt om af te wijken van eerder ingenomen standpunten en van op de verordening gebaseerde procedures zwaarwegend genoeg zijn, is een serieus politiek oordeel en is aan de fracties zelf. Een goede aanleiding om daarover te debatteren is een ordevoorstel. Daarom vind ik het volslagen terecht dat de heer Eggermont een punt van orde heeft gemaakt over de vraag of de argumenten zwaarwegend genoeg zijn om de ruimte te nemen om af te wijken van de verordening. Over het stemgedrag van de raad geef ik geen advies, omdat dat zijn eigen politieke weging is. De raad zal begrijpen dat ik daar als voorzitter buiten wil blijven.

De **VOORZITTER**: Na deze toelichting stel ik de vraag aan de raad of die wel of niet instemt met het ordevoorstel om de behandeling van het burgerinitiatief met drie weken te verdagen tot de raadsvergadering van 28 februari a.s. Er zit uiteraard een reces tussen.

Mevrouw **NALIS** (PvdA): Ik heb misschien wat onduidelijkheid in mijn eerste termijn laten bestaan, maar wij zijn in meerderheid voor behandeling vanavond.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel aan de orde de stemming over het ordevoorstel om de behandeling van het agendapunt inzake het Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open" met drie weken te verdagen en dit te behandelen in de eerstvolgende raadsvergadering, op 28 februari.

Het ordevoorstel wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van SP, GroenLinks en ChristenUnie ervoor hebben gestemd en de leden van de fracties van VVD, CDA, PvdA, SLU, Groep Kuiper en D66 ertegen.

(Mevrouw Bottse draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Wolfsen.)

De **VOORZITTER**: Dames en heren! We waren gebleven bij het vaststellen van de agenda. Ik stel vast dat het voorstel inzake het Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open" vanavond zal worden behandeld.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik durf het bijna niet te zeggen, maar ik heb onder een aantal raadsleden gemerkt dat er wat verwarring is over uw brief van afgelopen maandag inzake het voorstel tot vaststelling van de Horecaverordening 2013. Ik weet niet of we vanavond nog aan dit voorstel toekomen. U hebt in uw brief van afgelopen maandag beloofd dat er nog een aangepast voorstel zou komen en dat hebben we nog niet gezien. Het is dus wat lastig om een voorstel dat wij nog niet hebben gezien, vanavond te behandelen. Door die verwarring is het misschien een idee om de behandeling uit te stellen.

De heer **DIJK** (VVD): Voorzitter! Het klopt inderdaad dat we dachten dat er een gewijzigd voorstel zou komen, maar in de brief staat heel duidelijk dat het gaat om de wijziging van het burgemeesterbesluit om de Horecaverordening niet toe te passen op een bepaalde groep horecabedrijven, te weten de horecabedrijven zonder terras die onder de vergunningsplicht van de Drank- en Horecawet vallen. Die worden nu wel opgenomen in het burgemeesterbesluit. Er staat een duidelijke toezegging in die brief. Ik denk dat het voldoende is als we tijdens de behandeling, of nu, nog een keer horen van de burgemeester dat dit besluit aldus wordt gewijzigd. We kunnen zo'n burgemeesterbesluit niet amenderen, dus daar kunnen we verder niets mee in deze behandeling, behalve erop vertrouwen dat dit gebeurt. Ik denk dat de toezegging die we hebben gehad in de commissie, de toezegging die staat in de brief en de toezegging die hopelijk zo nog door de burgemeester wordt herhaald, voldoende zijn om vanavond dit voorstel te behandelen en vast te stellen.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Daar kan ik me helemaal bij aansluiten. Ik verzoek de burgemeester die toezegging nog een keer hardop te herhalen, want alles wat hij hier zegt, wordt in de notulen opgenomen en wordt in die zin ook uitgevoerd.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik constateer dat er bij de PvdA-fractie en bij ons enige verwarring is ontstaan, omdat we dachten dat we nog een aangepast raadsvoorstel zouden krijgen. Alleen al daarom denk ik dat het in het kader van goede voorbereidingen goed is om dit agendapunt te verdagen tot over drie weken, als wij er überhaupt al aan toekomen, wat mij onwaarschijnlijk lijkt.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij mevrouw De Boer, ook gezien het tijdsargument.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Vanavond hebben we gehoord hoe belangrijk het is om verordeningen op een goede manier vast te stellen. Volgens mij moet er een wijziging opgenomen worden in bijlage 2 van het Besluit wijziging horecabedrijven. Dit betekent dat we daarover vanavond stemmen. Ik wil eerst de tekst graag zien, voordat ik daarover besluit.

De **VOORZITTER**: De brief is helder. Het burgemeesterbesluit is aangepast. Het is een besluit van de burgemeester in zijn ambt. Het is geen voorstel aan de raad en de raad gaat er niet over. Als de raad de wijziging wil zien bij de behandeling van dit agendapunt, moet dit punt worden aangehouden. Als de raad genoeg neemt met mijn toezegging in de brief – ik hoop dat u daarop blind kunt vertrouwen – dan kan het agendapunt vanavond worden behandeld. Ik ben bereid om die toezegging nog een keer in de plenaire vergadering te herhalen. Maar de keuze is aan de raad.

Ik breng in stemming het ordevoorstel van mevrouw Haage om de behandeling van het voorstel tot vaststelling van de Horecaverordening 2013 (Jaargang 2013, nr. 17) uit te stellen.

Het ordevoorstel wordt verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, D66 en SLU ervoor hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen.

De agenda wordt daarop z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Notulen van de openbare vergadering van 10 januari 2013.

Deze notulen worden z.h.o. conform vastgesteld.

Bekrachtiging geheimhouding:

Op verzoek van de **VOORZITTER** wordt, op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding bekrachtigd van de geheime bijlage behorende bij Jaargang 2013, nr. 18.

Lijst van ingekomen stukken:

1. Een de 15^e januari 2013 aangeboden petitie aan de voorzitter van de raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling, van Cosbo Stad Utrecht, alhier, inzake het sluiten van Agis winkels.

Besloten deze petitie voor kennisgeving aan te nemen.

2. Een de 28^e januari 2013 ingekomen uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te 's-Gravenhage, waarbij de beroepen, ingesteld tegen het raadsbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan Terwijde, verzoek om voorlopige voorziening, ongegrond worden verklaard.

Besloten wordt deze brief te stellen in handen van burgemeester en wethouders, ter afdoening.

3. Een de 24^e januari 2013 aangeboden petitie aan de voorzitter van de raad van bewoners, scholen, ondernemers in Dichterswijk, inzake een 2^e coffeeshop aan de Croeselaan.

Besloten deze petitie voor kennisgeving aan te nemen.

4. Een de 24^e januari 2013 aangeboden petitie aan de voorzitter van de raad van bewoners van Hoograven, inzake het stoppen met grootschalige hoogbouw in Hoograven.

Besloten deze petitie voor kennisgeving aan te nemen.

5. Een de 31^e januari 2013 ingekomen mail van "Utrecht is geen Harrie", alhier, waarin kenbaar wordt gemaakt dat zij tegen uitbreiding van de zondagsopening zijn.

Besloten wordt deze mail te betrekken bij de behandeling van het Burgerinitiatief "Utrecht wil op zondag open" (Jaargang 2012, nr. 94).

Vragenuurtje.

(De heer Wolfsen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Bottse.)

1. Vragen van de heer Eggermont (SP), mede namens mevrouw De Boer (GroenLinks), mevrouw Haage (PvdA), Oldenburg (SLU), Verschuure (D66) en Dijk (VVD), inzake optreden Utrechtse politie op 1 februari 2013 bij antimonarchie- protest en reactie van burgemeester en politie.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De verwijdering van demonstrante Joanna afgelopen vrijdag in Utrecht heeft geleid tot veel aandacht in de media. En helaas moeten wij constateren dat het niet de eerste keer is dat zoiets in Utrecht gebeurt. Ook bij de Giro werden spandoeken verwijderd, toen gericht tegen Berlusconi. Het lijkt erop dat zodra iemand onverwacht zijn mening uit via een plakkaat of spandoek, de standaard respons van de Utrechtse politie is om deze uiting in beslag te nemen en degene die ermee zwaait te verwijderen. Dit is slecht voor het imago van de stad.

Na de reactie van politie en van onze burgemeester in het AD van gisteren is naar ons oordeel een fundamenteel probleem naar boven gekomen, namelijk een verkeerd begrip over welke orde gehandhaafd moet worden. De burgemeester zegt in de krant dat hier een verkeerde inschatting is gemaakt, maar dat, als de orde echt ernstig verstoord zou zijn, ingrijpen een groter belang gediend zou hebben dan de vrijheid van meningsuiting.

Daarmee komt een opvatting naar boven, waarin "orde" in de alledaagse zin van het woord wordt gebruikt, namelijk dat alles ordentelijk verloopt en dat vervolgens een afweging moet worden gemaakt. Naar onze mening is dat een verkeerde uitleg van de orde die gehandhaafd moet worden. De orde die de politie moet handhaven en waar de burgemeester verantwoordelijk voor is, is de orde van de rechtsstaat. Een rechtsstaat waarin de vrijheid van meningsuiting een grondrecht is. Mocht deze orde worden verstoord, bijvoorbeeld door burgers die het grondrecht van een andere burger dreigen aan te tasten, dan dient de orde van de rechtsstaat gehandhaafd te worden, dus dient de burger die gebruik maakt van haar grondrecht beschermd te worden tegen de burgers die dit dreigen aan te tasten.

Naar aanleiding van het optreden van de politie op 1 februari jl., de verklaringen van de politie sindsdien en de verklaring van de burgemeester in het AD van 6 februari jl. hebben wij de volgende vragen:

1. Is de burgemeester het met ons eens dat het ophouden van het bord met de tekst "Weg met de monarchie. Het is 2013" niet valt onder het begrip opzettelijke belediging van het Koningshuis als bedoeld in artikel 111 en 112 van het Wetboek van Strafrecht?
2. Is de burgemeester het met ons eens dat het ophouden van het bord met de tekst "Weg met de monarchie. Het is 2013", beschouwd moet worden als een meningsuiting die de Grondwet en verdragen beschermen?
3. Is de burgemeester van mening dat de politie door verwijdering van Joanna inbreuk heeft gemaakt op het recht van vrije meningsuiting?
4. Is de burgemeester van mening dat in geval de gedraging van Joanna had geleid tot een negatieve reactie in de publieke ruimte, het de primaire taak van de politie was om Joanna en haar gedraging te beschermen en omstandigheden te creëren dat Joanna die gedraging kon continueren, of te wel het omhooghouden van het bord?
5. Is de burgemeester bereid om zijn verklaring in het AD van 6 februari jl. in te trekken en hier klip en klaar te verklaren dat met het optreden van de politie op 1 februari jl., de politie de mensenrechten heeft geschonden, en zo nee, waarom niet?
6. Is de burgemeester bereid om in het driehoeksoverleg te trachten de politie te bewegen om ook te verklaren dat het hier niet om een verkeerde inschatting gaat, maar dat zij erkent dat met haar optreden de mensenrechten zijn geschonden, en zo nee, waarom niet?
7. Is de burgemeester van mening dat de betreffende agenten zich onrechtmatig jegens Joanna hebben gedragen?
In het AD van 6 februari jl. geeft de politie aan dat ze lessen wil trekken. Dat is volgens ons goed. De belangrijkste les die de politie volgens ons kan trekken is dat ze in de bijscholing meer aandacht moet geven aan het feit dat het bij de ordehandhaving gaat om de handhaving van de orde van de rechtsstaat, waar de grondrechten van elke burger een fundamenteel deel van uitmaken. Daarnaast zou het volgens ons een goed idee zijn, dat dit ook een vast onderdeel vormt van de briefing voorafgaand aan politie-inzet.
8. Is de burgemeester bereid om in het driehoeksoverleg aan te dringen op deze twee lessen die getrokken kunnen worden uit dit verkeerde optreden, en zo nee, waarom niet?
9. Is de burgemeester bereid om ook zo'n bijscholing bij te wonen, en zo nee, waarom niet?

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Mevrouw de voorzitter! "*De verwijdering van demonstrante Joanna afgelopen vrijdag in Utrecht heeft geleid tot veel aandacht in de media*," zo begon de heer Eggermont. Ik vind dit een begrijpelijke en terechte inleiding. Het is begrijpelijk en terecht dat dit voorval tot veel aandacht heeft geleid in de media, want de vrijheid van meningsuiting en het recht om te mogen demonstreren zijn zeer belangrijke grondrechten.

Nadat dit voorval heeft plaatsgevonden, is direct bij de politie intern geëvalueerd of dit juist was verlopen, ja of nee. Ik heb mij daarover actief laten informeren en heb actief aangedrongen op zo'n interne evaluatie. Het oordeel van de politieleiding gaf geen aanleiding tot misverstand, toen zij mij belde over de uitkomsten van die interne evaluatie. Het oordeel van de politieleiding was dat het anders had gekund en anders had gemoeten. Daarmee ben ik het voor de volle 100% eens. De politie heeft een verkeerde inschatting gemaakt.

Ik heb dit zo gezegd tegen de journalist van het AD. De term "verkeerde inschatting" is in dat interview terechtgekomen, namelijk in de zin waarin staat dat de grondrechten wel correct zouden zijn nageleefd. Maar de precieze lezer kan tot de conclusie komen dat dit niet in die volgorde gezegd kan zijn, omdat het één namelijk het ander uitsluit.

Als er een verkeerde inschatting is gemaakt, kunnen de grondrechten niet correct zijn nageleefd. Ik begrijp wel hoe dit in de krant heeft kunnen komen, althans in deze samenvatting. De journalist heeft namelijk doorgevraagd of er nooit kan worden ingegrepen en of het recht om de grondrechten na te leven altijd dominant is. Daarop heb ik geantwoord: nee, de Koningin moet natuurlijk wel veilig en in goede orde de Beatrixhal kunnen bereiken. Maar dat was in dit geval helemaal niet aan de orde. Het filosoferen daarover heeft dan ook geen zin, want dergelijke afwegingen waren in het geheel niet aan de orde. Er werd een verkeerde inschatting gemaakt.

Ik loop kort de vragen langs zoals ze zijn gesteld.

Is de burgemeester het met ons eens dat het ophouden van het bord niet in strijd is met de wet? Vat ik maar even kort samen. Mijn antwoord daarop is: ja. Dit is althans mijn oordeel. Dit kan natuurlijk worden gecorrigeerd door een rechter.

Is de burgemeester het met ons eens dat het ophouden van het bord moet worden beschouwd als een meningsuiting enzovoort? Ja.

Is de burgemeester van mening dat de politie door het verwijderen van Joanna inbreuk heeft gemaakt op het recht op vrije meningsuiting? Ja.

Is de burgemeester van mening dat in het geval van dit gedrag het de primaire taak is om haar te beschermen en omstandigheden te creëren waarin zij kan demonstreren? Het antwoord op het tweede deel van de vraag, omstandigheden te creëren dat Joanna haar gedragingen kan continueren, is ja. Is dat de primaire taak van de politie? Nee, want het zijn nevensgeschikte taken. Ze moet kunnen demonstreren, daartoe moet ze in staat worden gesteld, maar een andere primaire taak is natuurlijk de majesteit, de hele koninklijke familie te beschermen, zodat zij veilig het Beatrixgebouw kunnen bereiken. Dit zijn twee verantwoordelijkheden die naast elkaar liggen. De tweede was overigens niet aan de orde, maar dit blijft wel een taak van de politie.

Is de burgemeester bereid om wat er in het AD staat in te trekken? Je kunt iets wat niet in deze volgorde is gezegd moeilijk intrekken, hoewel ik wel begrijp dat het zo in de krant is gekomen vanwege de andere vragen van de journalist. Zo in deze volgorde heb ik het niet gezegd, omdat het één het ander uitsluit.

Is de burgemeester bereid om in het driehoeksoverleg te trachten de politie te bewegen ook tot dit inzicht te komen? Dit is niet aan de orde, omdat de politie voordat het driehoeksoverleg plaatsvond op maandag tot het inzicht was gekomen dat haar optreden anders had gekund en anders had gemoeten. In het driehoeksoverleg van afgelopen maandag –geen misverstand daarover– hebben de politieleiding, de hoofdofficier van justitie en ik dit voorval geëvalueerd. Wij waren unaniem en waren er in twee minuten mee klaar dat het anders had gekund en anders had gemoeten. Dit inzicht hoefde ik de politieleiding niet meer bij te brengen.

Is de burgemeester van mening dat er onrechtmatig is gehandeld? Ja, als je zegt dat het anders had gekund en anders had gemoeten, kom je dus tot de conclusie dat het handelen onrechtmatig was, hoewel dit niet opzettelijk en willens en wetens is gebeurd. Maar die verkeerde inschatting is wel gemaakt.

Dan nog een opmerking over de lessen die hieruit kunnen worden getrokken. Ik zei al dat mijn woorden anders geïnterpreteerd moeten worden dan in de krant staat. In zijn algemeenheid vind ik niet dat er twee lessen aan de orde zijn. Dat zou ook wat sober zijn, want er zijn heel wat demonstraties in deze stad. De politie heeft heel veel te maken met demonstraties die ze goed door de stad moet geleiden en met mensen die ze in staat moet stellen om goed te kunnen demonstreren. Dit staat permanent onder de aandacht van de politie en is permanent inhoud van de briefings die worden gegeven voorafgaand aan dit type demonstraties. Dit gedrag van de politie bij de Beatrixhal is geen resultaat van verkeerde briefings, maar van een weging die ter plekke is gemaakt, die anders had gekund en anders had gemoeten. Maar, zeg ik afsluitend, politiewerk blijft, zo blijkt maar weer, mensenwerk. Vaak gaat het goed, soms ook niet.

De heer **EGGERMONT** (SP): Bedankt voor de beantwoording van de vragen 1, 2, 3 en 7. Wat voor mij nog steeds erg onduidelijk blijft, is de inschatting tussen wat en wat. Ik vraag de burgemeester simpelweg: vindt u dat het handhaven van de orde een hoger belang kan hebben dan de vrijheid van meningsuiting? Ik spreek dan over het handhaven van de orde in die zin dat het allemaal netjes blijft. Dit lijkt de burgemeester namelijk gezegd te hebben in het AD. Als hij dat wil intrekken, zou ik daarmee erg blij zijn.

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Ik begrijp de manier waarop ik ben weergegeven in het AD, omdat er een discussie was over de vraag of de politie nooit kan ingrijpen in zo'n concreet geval. Dat is niet aan de orde. Als de Koningin in gevaar is, dan moet de politie haar kunnen beveiligen. Maar de eerste reactie bij zo'n demonstratie van de politie ter plekke moet in dit geval zijn de demonstrante de mogelijkheid geven om te kunnen demonstreren of haar mening daar te kunnen uiten. Primair moet de politie deze demonstrante daartoe in de gelegenheid stellen. Dit wordt pas anders als dit ertoe zou leiden dat de Koningin niet meer veilig of rustig de Beatrixhal zou kunnen bereiken. De Pavlovreactie moet zijn: hier wordt gedemonstreerd, dat maken we mogelijk, dat helpen we en dat begeleiden we. Maar de andere kant van het verhaal is natuurlijk dat de Koningin en iedereen die daar komt ook beschermd moeten worden. Dit zijn twee taken van de politie die nevensgeschikte zijn. De politie moet ter plekke daarin steeds een afweging maken. Hier had die afweging anders kunnen zijn en anders moeten zijn.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Een aanvullende vraag hierop. De komende maanden zal de monarchie in het maatschappelijk debat veel besproken worden, verwachten wij. In dat kader zou door de politie mogelijk majesteitsschennis als artikel uit de kast kunnen worden gehaald. Is de burgemeester het met ons eens dat het beroep op majesteitsschennis door zowel de politie als het OM de komende tijd zeer terughoudend gebruikt zou moeten worden en zou hij de politie erop willen aanspreken dat het recht op vrijheid van meningsuiting in dezen zwaarwegend moet worden toegepast?

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Het toeval wil dat ik vanochtend een overleg heb gehad met minister Opstelten in mijn hoedanigheid als regioburgemeester, samen met de andere regio-burgemeesters. Ook over dit grote evenement is gesproken, omdat dit een grote impact heeft op de politie-inzet in den lande. Bij geen van de burgemeesters noch bij de minister is er enige twijfel dat het recht op demonstreren en je mening uiten enzovoorts bij dit soort grote evenementen zeer belangrijk zijn. Het OM maakt richtlijnen voor de tolerantiegrenzen. Ik ga daar niet over. Daarbij gaat het om de vraag: wanneer treed je op en wanneer treed je niet op? Ik moet daarbij voorzichtig zijn, want ik ga natuurlijk niet op de stoel van de minister of van de politie zitten op dit vlak. Maar je proeft uit alles bij zowel de minister, als de politie, als het OM dat men daarvan niet onnodig gebruik zal maken.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De burgemeester zegt: het gaat vaak goed en soms gaat het fout. We hebben moeten constateren dat in het bijzonder bij onverwachte eenmansacties de reactie vaak is om de spullen in beslag te nemen, omdat het daarmee klaar is. De Ombudsman heeft een rapport geschreven: Demonstreren staat vrij. Dit gaat over hoe er wordt omgegaan met demonstraties. Hij constateert dat het vaak mis gaat. De aanbeveling die hij in dat rapport doet, is om de spelregels rondom demonstreren structureel nog een keer bij de politie onder de aandacht te brengen. Mijn vraag is of dit niet goed zou zijn.

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): In de opmaat naar 30 april zal dit soort acties veelvuldig aan de orde komen; de heer Verschuure heeft in dit kader al vragen gesteld. U kunt van mij aannemen dat dit heel goed en heel precies in briefings bij de politie aan de orde zal komen, zoals ook bij andere demonstraties. Dit is een grote landelijke gebeurtenis. Ik ben het helemaal met mevrouw De Boer eens dat er ook eenmansacties zullen voorkomen. Er zullen heldere instructies komen en uitleg worden gegeven aan de politie over wat kan en wat niet kan. Wat kan en wat niet kan is hopelijk voldoende gebleken uit mijn beantwoording van de eerdere vragen. De opvattingen van de politie laten daarover ook geen misverstand bestaan. Zoals bij elke demonstratie is dit echt onderdeel van de briefings en de besprekingen en dat zal voor 30 april niet anders zijn. Dus in die zin is het antwoord: ja, er zal zeker aandacht aan worden besteed.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! Mijn vraag gaat een beetje de richting op van die van de GroenLinks-fractie. Wat nog ontbreekt voor Groep Kuiper, is het antwoord op de vraag: Wie draagt de verantwoordelijkheid? Het is bijvoorbeeld niet bekend of het in dit geval ging om een leidinggevende, of een dienstdoende agent. Is van hogerhand de opdracht gegeven, of gaat het om één agent die deze inschattingfout heeft gemaakt? Of is deze inschattingfout over een groter geheel gemaakt en is dit misschien structureel in de voorbereiding en de briefings verkeerd opgenomen?

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Voorzitter! Het is niet structureel verkeerd opgenomen in de briefings van de politie, integendeel. De briefings bij de politie gaan altijd over dit soort belangrijke thema's. Het is dus niet het resultaat van verkeerde briefings of wat dan ook. Politieagent zijn is een ingewikkeld vak en een politieagent moet iedere keer in de stad ter plekke een afweging maken. Een overleg met de hogere leidinggevende is dan vaak niet mogelijk, omdat er snel gehandeld moet worden. Dat is hier ook niet gebeurd. Ter plekke wordt de afweging gemaakt: grijpen we in of doen we dat niet? Ik zei al dat het om mensenwerk gaat. Vaak gaat het goed en soms niet. Hier is een verkeerde inschatting gemaakt. Overigens maakt dit voor een raadslid niet uit, want die kan mij erop aanspreken.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Mevrouw de voorzitter! Uit eigen ervaring weet ik dat niet alleen politiemensen, maar ook de mensen van de gemeente, zoals marktmeesters of toezichthouders, weleens de vrijheid van meningsuiting blokkeren. Ik heb dit zelf in de verkiezingscampagne meegemaakt. Is de burgemeester ook voornemens om, behalve richting de politie, richting de medewerkers van de gemeente de toezeggingen na te komen zoals hij die al uitgebreid heeft toegelicht?

De **VOORZITTER**: Ja en nee. Dit is al eerder onderwerp geweest van debat in de raad. Het gaat dan om het uitdelen van flyers en om de vraag waar al dan niet toestemming voor nodig is. Het is vaak ingewikkeld, zeg ik in alle eerlijkheid, want het gaat om ingewikkelde regelgeving. Er zijn al briefings geweest en uitleg gegeven aan toezichthouders die ermee te maken krijgen. Ook dat is een permanent proces. Omdat het zo belangrijk is, precies om de reden die mevrouw Haage noemt, blijven we dit doen. Het is en blijft belangrijk dat iedereen hier gebruik kan maken van zijn grondrecht.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! De burgemeester heeft aangegeven dat de huidige Koningin en de toekomstige Koning nog veel in Utrecht zullen zijn. Wil de burgemeester daarbij overbrengen dat zij voor zowel privébezoek als in de rol van monarch zeer welkom zijn in Utrecht?

De **VOORZITTER**: Mevrouw de voorzitter! Dat is een permanente boodschap van de burgemeester van Utrecht.

(Mevrouw Bottse draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Wolfsen.)

2. Vragen van mevrouw Hakbijl (CDA) inzake de heffing van de hondenbelasting.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! De rechtbank in Den Bosch heeft op 24 januari jl. uitspraak gedaan inzake de heffing van de hondenbelasting door de gemeente Sittard-Geleen. Ik zal de strekking kort samenvatten: de inning van de hondenbelasting is alleen toegestaan als deze wezenlijk is voor het gemeentelijk hondenbeleid.

De gemeente Utrecht behoort tot de 292 gemeenten in Nederland die hondenbelasting heffen, ondanks voortdurende discussies met de raad over het nut en de noodzaak van deze hondenbelasting. Om te spreken met de eigen woorden van het college uit de Programmabegroting 2013: "*De burger draagt bij aan de algemene kas van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven wordt betaald.*" De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft onlangs besloten in ieder geval tot de behandeling in cassatie van dit vonnis de heffing van de hondenbelasting op te schorten. De CDA-fractie heeft daarom de volgende vragen aan het college:

1. Heeft het college kennis genomen van deze uitspraak en het besluit van de gemeente Utrechtse Heuvelrug?
2. Deelt het college de mening van de CDA-fractie dat de hondenbelasting per direct dient te worden opgeschort, hangende behandeling van de cassatie bij de Hoge Raad door de gemeente Sittard-Geleen? En zo nee, waarom niet?
3. Wat zijn de kosten van het hondenbeleid ten opzichte van de door de gemeente Utrecht te ontvangen hondenbelasting?
4. Welke consequentie trekt het college uit dit vonnis voor de belastingen waartegen geen direct aanwijsbare tegenprestatie staat? Ik doel onder andere op de toeristenbelasting, deprecariobelasting en de parkeerbelasting, maar ook de Onroerend Zaak Belasting.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ja, het college heeft kennis genomen van de uitspraak en van het besluit van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Nee, wij delen niet de mening dat dit ook voor ons consequenties zou moeten hebben. De uitspraak in deze kwestie is gedaan over de heffing in Sittard-Geleen. Het gaat dus ook om de stukken die de gemeente Sittard-Geleen heeft overlegd in deze zaak. De rechter heeft daarover geoordeeld dat die onvoldoende bewijsvoering bevatten. De gemeente Utrecht maakt wel degelijk kosten voor honden en kan daarvan de stukken overleggen, indien daarom wordt gevraagd. Bij die kosten gaat het onder andere om de inrichting van de openbare ruimte, in dit geval de honden-uitlaatplaatsen, het schoonhouden van de openbare ruimte, in casu de hondenpoep verwijderen, en het handhaven van bijvoorbeeld het aanlijngedod en het opruimen van die hondenpoep. Wij zien dan ook geen reden om de uitspraak van de Hoge Raad in dezen eerst af te wachten. Overigens heeft de VNG de gemeenten in Nederland aangeraden gewoon door te gaan met het heffen van hondenbelasting en niet op de Hoge Raad te wachten.

Hoe staan de opbrengsten van de hondenbelasting, EUR 500.000,00, in relatie tot de gemaakte kosten? We hebben op een rijtje gezet welke kosten we maken voor een aantal zaken. Het gaat dan om handhaving en toezicht, het opruimen, het schoonhouden en de controle van het hondenbestand. Wij komen uit op een kleine EUR 500.000,00. Daarbij is niet meegenomen het opleggen en het innen van de hondenbelasting, en in het bijzonder is niet meegenomen het inrichten van allerlei ruimtes voor honden. We komen dus ruim boven de opbrengst van EUR 500.000,00 uit.

Wij zijn van mening dat deze uitspraak geen consequenties zal hoeven hebben voor de andere belastingen, want zoals gezegd ging het in dit geval echt om deze specifieke kwestie. Vooralsnog valt daarom niet in te zien hoe deze uitspraak gevolgen heeft voor eventuele andere belastingen die een gemeente mag heffen op basis van de Gemeentewet. We doen dat dus niet zomaar.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Het komt erop neer dat de kosten en de baten met elkaar in verhouding zijn, of sterker nog, de kosten zijn wellicht hoger zijn dan wat er aan baten binnenkomt. Ik vraag me wel af hoe in de Programma-begroting 2013 de woordkeuze van het college tot stand is gekomen, want daarin wordt eigenlijk aangegeven dat dit belastingen zijn die de gemeente heft, waar niet één op één een tegenprestatie tegenover staat, maar waaruit slechts een gedeelte van die uitgaven wordt betaald. Ik raad aan om dit in ieder geval mee te nemen in de komende programmabegroting en naar buiten duidelijk die inzichtelijkheid te geven, zodat we niet alleen de baten zien, maar ook zien welke kosten er aan een beleid hangen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Aan een gedeelte van het verzoek van mevrouw Hakbijl kunnen we tegemoetkomen, namelijk het in beeld brengen wat die kosten zijn. Het blijft echter –als wethouder Financiën hecht ik daaraan– wel gaan om opbrengsten voor de algemene middelen waartegenover kosten ten laste van die algemene middelen staan, of net andersom. Het gaat niet om een gesloten complex. Dat hebben we bedoeld met die zin in de programmabegroting, zoals heel veel daarin geen gesloten complex is.

(De heer Wolfsen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Bottse.)

Actuele motie, ingediend door de heer Rijpma (VVD): Koning Willem-Alexander is aan zet, nu nog een portret.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! U hebt allen vorige week de toespraak van de Koningin gezien, dat zij na vele jaren in dienst te staan van het vaderland afstand doet van de troon. Vanaf dat moment zal Koning Willem-Alexander de troon bestijgen. We kunnen straks ervoor kiezen om in de raadzaal een staatsieportret op te hangen, maar de VVD-fractie wil graag deze feestelijke en staatsrechtelijk relevante gebeurtenis gebruiken om een uniek Utrechts portret op te hangen om daarmee tegelijkertijd de culturele sector te stimuleren. Daarom dienen wij met de ChristenUnie-fractie een motie in.

"Motie 7

Koning Willem-Alexander is aan zet, nu nog een portret

De gemeenteraad van Utrecht, ter vergadering bijeen op 7 februari 2012, constaterende

- dat Koningin Beatrix haar abdicatie op 30 april aanstaande heeft aangekondigd;
- dat kroonprins Willem-Alexander na de abdicatie koning zal zijn en wordt ingehuldigd;
- dat in de Utrechtse raadzaal sinds 2000 een portret hangt van het staatshoofd;
- dat in 2000 niet gekozen is voor het officiële staatsieportret;
- dat het huidige portret van Koningin Beatrix uniek is,

overwegende

- dat Utrecht een warme band heeft met de leden van het Koninklijk Huis;
- dat ook van het nieuwe staatshoofd een portret in de raadzaal moet hangen;
- dat ook dit keer voor een uniek portret moet worden gekozen;
- dat Utrecht, als stad van kennis en cultuur, voldoende kunstenaars huisvest die deze opdracht zouden kunnen uitvoeren,

besluit

- dat in de raadzaal een portret van het nieuwe staatshoofd komt te hangen;
- dat de raad en de griffie een wedstrijd organiseren voor kunstenaars uit de stad en de regio voor het vervaardigen van een portret van Koning Willem-Alexander voor de Utrechtse raadzaal;
- een jury samen te stellen van raadsleden, waarbij elke fractie één vertegenwoordiger kan afvaardigen,

en besluit voorts,

- de kosten van de wedstrijd en het winnende kunstwerk te dekken uit de post Onvoorzien op pagina 223 van de Programmabegroting 2013,
- en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Wijmenga en mijzelf.

Lang leve de Koningin! Hoera, hoera, hoera!

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Mevrouw de voorzitter! Een frisse gedachte, een aardig idee, en een ingewikkelde procedure waarbij alle raadsfracties betrokken zullen worden. De weging is echt aan de raad zelf. Ik vind het een mooi idee, want het portret zal vervangen moeten worden. Ik heb nog een waarschuwing. De dekking is wel een probleem. Zeker tegen de VVD-fractie moet ik zeggen dat het ingewikkeld is om een motie zonder echte dekking in te dienen, behoudens de post Onvoorzien. Dat is niet gebruikelijk. Ik stel u voor, mocht de raad dit voorstel met deze procedure overnemen, om de dekking en de uitwerking van dit voorstel in het presidium te bespreken. Vandaag gaat het even om het idee. Het college heeft erover gefilosofeerd en daarbij is gezegd dat het misschien wat ver gaat om mensen gratis te laten werken. Alleen degene wiens portret hier komt te hangen, krijgt natuurlijk eeuwige roem. We moeten even bekijken hoe we omgaan met al die kunstenaars die een portret zullen maken. Het college steunt het idee en laat dit vanzelfsprekend verder over aan uw raad.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Als u kijkt naar pagina 223 van de programmabegroting, dan staat er een post Onvoorzien van om en de nabij de EUR 159.000,00 per jaar. Deze post kunnen we inzetten bij onvoorziene gebeurtenissen, zoals een abdicatie. De vraag is of deze dekking mogelijk is.

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Ik zou u bijna naar de wethouder Financiën verwijzen, maar de raad gaat zelf over de uitleg van de begroting. Het college voert alleen de begroting uit. Als de raad het college de ruimte geeft om daaruit putten, kan dat. Het zou echter sportief zijn van de raad om te zeggen: het is ons idee, we boren onze eigen budgetten aan.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik heb een vraag voor de wethouder Financiën. Volgens mij is de post Onvoorzien een onderdeel maal vier van het weerstandsvermogen. Hiermee tasten we dus ons weerstandsvermogen aan. Ik hoor graag het oordeel van de wethouder Financiën hierover.

De heer **GELDOF** (VVD): Voorzitter! Die vraag is snel te beantwoorden. Het gaat om de post Onvoorzien in de begroting van het komende jaar. Die wordt maal vier meegeteld. De begrotingspost verandert niet, maar de uitgaven daaruit in dit jaar; dat is verder geen probleem.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp het enthousiasme van de heer Geldof, maar ik heb graag dat hij via de voorzitter spreekt.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik meen dat ik de woordvoerder monarchiezaken in de fractie ben. Mijn fractie is verbaasd over de dekking en niet zozeer of er nog geld in het potje zit. Als er iets niet onvoorzien is, dan is het wel dat Willem-Alexander een keer op de troon zou komen. Dit is dus een heel bijzondere dekking, maar los daarvan heeft mijn fractie geen behoefte aan de uitvoering van dit idee. Als de raad daartoe zou besluiten, dan moet hij daarvoor geld beschikbaar stellen. Volgens mij hebben we vorig jaar met veel pijn en moeite een bezuiniging gerealiseerd. Daarom zal mijn fractie tegen deze motie stemmen

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik hoop dat de orde niet al te zeer verstoord wordt door de heren Zwanenberg en De Vries, die nu een karton met de tekst "*Geen portret, het is 2013*" omhoog houden. Wij vinden het in de motie voorgestelde een heel slecht idee, niet van deze tijd. Als er zo nodig een portret moet komen, dan moet deze zaak door de Oranjeverenigingen worden georganiseerd. Die kan het portret dan aan de stad aanbieden. Dat is allemaal prima, maar de gemeente moet er geen geld in steken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie is enthousiast over dit voorstel en de manier waarop de stad betrokken wordt bij het nieuwe portret van ons staatshoofd, dat in onze raadzaal komt te hangen, want dit hoort nu eenmaal zo. Wij vinden het een goede suggestie van de burgemeester om te kijken hoe wij dit moeten invullen en om deze taak in principe bij het presidium neer te leggen. We kunnen ons voorstellen dat in de jury alleen raadsleden zitten die een beetje enthousiast over het koningshuis zijn.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Na het eerdere optreden van de heer Eggermont vanavond ben ik de woordvoerder koninkrijksrelaties. Wij vinden een portret van het staatshoofd in de zaal helemaal niet nodig. Wij zouden het initiatief inzake een prijsvraag voor alle kunstenaars van Utrecht voor een leuk kunstwerk aan de muur van harte toejuichen, maar dan in plaats van een portret van het staatshoofd. Verander dat in de motie, en we zullen instemmen.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Wij zullen tegenstemmen. In het huis van de democratie zien wij liever een portret van Thorbecke hangen.

De motie wordt daarop bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA en ChristenUnie ervoor hebben gestemd en de leden van de overigen fracties ertegen.

Actuele motie van de heren Van Waveren (CDA) en Wijmenga (ChristenUnie): Utrecht viert mee – Koning Willem-Alexanderplein.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Nog een keer of vijf vergaderen we onder het toezien oog van Koningin Beatrix. Daarna zal een geboren Utrechter de troon bestijgen, en dat is reden tot vreugde. Wij dragen die vreugde graag uit. Richting andere leden van de koninklijke familie deden we dit al eerder. Dit college doopte eerder het Leidsche Rijnpark om in het Máximapark. De fracties van het CDA en de ChristenUnie zetten die traditie graag voort en dienen daartoe een motie in, waarin het college wordt verzocht al het nodige te doen, opdat zo spoedig mogelijk na 30 april a.s. het beoogde Brusselplein in Leidsche Rijn Centrum voortaan Koning Willem-Alexanderplein zal heten. Wij denken dat dit het best mogelijke antwoord van het stadsbestuur is op alle antimonarchisten. Onze motie luidt als volgt.

"Motie 9

Utrecht viert mee – Koning Willem-Alexanderplein

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 februari 2013, constaterende dat

1. Hare Majesteit de Koningin heeft aangekondigd op 30 april aanstaande terug te treden uit haar ambt, ten gunste van haar zoon Prins Willem-Alexander;
2. vanaf die datum Koning Willem-Alexander staatshoofd van Nederland zal zijn;
3. Utrecht een lange en mooie traditie heeft in het vernoemen van straten en parken naar leden van de Koninklijke Familie;
4. ZKH Willem-Alexander bovendien een geboren Utrechter is;
5. er nog geen straat, plein of park naar ZKH Willem-Alexander is vernoemd;
6. er in Leidsche Rijn Centrum een aantal straten en pleinen zijn die al wel een (beoogde) naam hebben, maar nog niet gerealiseerd zijn,

overwegende dat

1. de troonswissel ook de Utrechtse bevolking niet onberoerd laat;
 2. de raad dit feestelijke gebeuren ook wil markeren op een passende manier en een passend moment;
 3. het vernoemen van het (beoogde) Brusselplein naar Koning Willem-Alexander geen administratieve lasten creëert, omdat er nog geen bewoners of bedrijven aan dit plein zijn gevestigd;
 4. het niet aan de raad is om straatnaambesluiten te nemen,
- verzoekt het college,
al het nodige te doen opdat zo spoedig mogelijk na 30 april het (beoogde) Brusselplein voortaan Koning Willem-Alexanderplein zal heten,
en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Van Waveren en Wijmenga.

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Mevrouw de voorzitter! Straatnamen zijn altijd voer voor aardige discussies. De CDA-fractie heeft al vaker suggesties gedaan op dit vlak. Dit is een fris idee, er zal op enig moment toch zo'n straat verschijnen, maar hier zijn procedures voor. Ik stel voor om het zo te doen dat ik deze motie, mocht hij worden aangenomen, of mocht het idee daarachter worden aangenomen, doorgeleid naar de straatnamencommissie. Bij straatnamen gaat het namelijk om meer dan enkel die straat ergens positioneren. Er gaat ook om de logica. Brussel zou als hoofdstad wegvallen in het hele gebied. Dat is de keerzijde van dit voorstel. Het gaat ook om de logica, voor bijvoorbeeld de brandweer, dat de straatnamen van dezelfde aard zich ongeveer in hetzelfde gebied bevinden. Mochten we de motie overnemen, wat we op zich een fris idee vinden, dan vraag ik de indieners of het goed is dat wij het idee doorgeleiden naar de straatnamencommissie. Ik zal de raad dan voor 30 april a.s. berichten over de uitkomst van de adviezen en ideeën van de straatnamencommissie.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Begrijp ik dat de burgemeester het idee doorgeleidt naar de straatnamencommissie en ons daarna laten weten wat ermee gebeurt? In dat geval trek ik de motie in, want dan ben ik tevreden met het antwoord van burgemeester.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat de motie wordt ingetrokken na de toezegging van de burgemeester.

(Mevrouw Bottse draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Wolfsen.)

Actuele motie van de heren Fokke (D66), Dijk (VVD), Oldenburg (SLU) en Van Corler (GroenLinks):
Openbare gegevens ook voor iedereen openbaar.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! De motie wordt inmiddels niet alleen gesteund door mede-indiener de heer Dijk, maar ook door de heren Oldenburg en Van Corler.

De motie gaat over papierloos werken. Daarmee gaan we binnenkort aan de slag en dat betekent dat we alle gegevens over de beraadslagingen van de gemeenteraad in een computersysteem zetten. Dat is hartstikke goed en handig, want zo kunnen we geld besparen. Maar wij vinden dat dit er ook weer uit moet komen, zodat mensen die bijvoorbeeld apps willen maken die gebruikmaken van gegevens die hier worden geproduceerd dat ook kunnen doen.

"Motie 8

Openbare gegevens ook voor iedereen openbaar

De gemeenteraad, bijeen ter vergadering op donderdag 7 februari 2013, constaterende dat

- de dienst raadsorganen iBabs heeft aangekocht in het kader van de pilot papierloos werken;
- de raadsinformatie nu wordt ontsloten middels drie separate systemen (de gemeentelijke website, CoRa en iBabs);
- iBabs geen functionaliteit ondersteunt om de gegevens te ontsluiten voor applicaties van derden (open data);
- meepraters met iBabs niet mee kunnen lezen/werken zonder aanvullende licentiekosten;
- de opvolger van CoRa momenteel wordt aanbesteed,

overwegende dat

- publieke informatie gerelateerd aan openbare beraadslagingen van de gemeenteraad gemakkelijk en transparant beschikbaar moet zijn voor eenieder die daarin geïnteresseerd is;
- het handhaven van meerdere separate systemen met soortgelijke functionaliteit onwenselijk is vanuit overwegingen van kosten en effectiviteit;
- open data nieuwe vormen van digitale participatie kan faciliteren,

spreekt uit dat

- gegevens gerelateerd aan besluitvorming van de gemeenteraad ontsloten moeten worden voor applicaties van derden (open data);
- hierbij aan te sluiten bij de richtlijnen van het Rijk (<http://data.overheid.nl/>),

en draagt het college op,

- dit uitgangspunt mee te nemen bij opdrachtverlening voor de nieuwe software,

en draagt de griffie op

- om als belangenbehartiger van de raad als eindgebruiker dit standpunt uit te dragen in het gebruikersoverleg,

en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heren Fokke, Dijk, Oldenburg en Van Corler.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Wij kunnen goed uit de voeten met deze motie, hoewel daarin de constatering is opgenomen dat meepraters niet mee kunnen praten zonder licentiekosten te betalen. Dat is echter wel het geval. We vinden het uitgangspunt dat wordt verwoord onder "sprekt uit dat" een goed uitgangspunt, dat we kunnen meenemen in de aanbesteding, die al loopt. Overigens kan ik alleen de opdracht aan het college overnemen, en niet de opdracht aan de griffie. Als de griffie hier ja tegen zegt, kan de motie worden overgenomen.

De **VOORZITTER**: De griffie heeft geen keuze.

De heer **FOKKE** (D66): Voorzitter! Wij brengen de motie in stemming, want er staat ook een principe-uitspraak in, en dan is die duidelijk.

De motie wordt daarop bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Vervolgens stelt de **VOORZITTER** aan de orde:

2. Voorstel tot het beschikbaar te stellen van een krediet voor de realisatie van het Castellum Hoge Woerd (Jaargang 2013, nr. 18).

De heer **ROTTIER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij bevestigen wat we in de commissie reeds hebben gezegd, namelijk dat wij instemmen met dit voorstel. Uiteindelijk gaat het om een financiële afspraak over iets wat we al lang met elkaar hebben besloten. Ik herinner eraan dat er nog een toezegging ligt van de wethouder dat het financiële doorrekenen van het terugbrengen van de waterloop rondom het Castellum nog zal plaatsvinden en dat we daarover tijdig worden geïnformeerd door de wethouder, zodat we op dat moment altijd nog onze eigen standpunt daarover kunnen bepalen.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! De D66-fractie sluit zich aan bij de stemverklaring van de GroenLinks-fractie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie ook.

De heer **BEERLAGE** (PvdA): Voorzitter! Daar sluit de PvdA-fractie zich eveneens bij aan. Wij hopen dat we snel tot realisatie van dit prachtige juweel voor Leidsche Rijn zullen komen.

Wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

3. Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Koningsweg 104-106-108 Aurora, Lodewijk Napoleonplantsoen e.o. (Jaargang 2013, nr. 19).

De heer **İŞİK** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De wethouder maakt echt werk van studenten-huisvesting, onze complimenten daarvoor. Wij zijn blij dat er 62 studentenkamers worden gerealiseerd plus 60 starterswoningen. De stad heeft die hard nodig. Succes met de uitvoering.

Wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

4. Voorstel tot het uitbrengen van een positief advies aan het Rijk inzake de aanwijzing van de beschermde stads- en dorpsgezichten Haarzuilens, Utrecht-Oost en Zuilen-Elinkwijk (De Lessepsbuurt) (Jaargang 2013, nr. 20).

Wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

5. Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open", met advies van burgemeester en wethouders. (Jaargang 2012, nr. 94).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De verordening stelt voor dat ik de heer Blommendaal in de gelegenheid stel om een korte toelichting te geven op het voorstel van het burgerinitiatief. Ik nodig hem daartoe uit.

De heer **BLOMMENDAAL**: Mijnheer de voorzitter! Op 3 juli 2012 hebben we u als voorzitter van de gemeenteraad het voorstel aangeboden tot wijziging van de Winkeltijdenverordening. Dat hebben we doen vergezellen van enige duizenden handtekeningen. Zoals vanavond al meermalen aan de orde is geweest, heeft uw raad op 30 september jl. unaniem het procedurevoorstel vastgesteld dat voorziet in de besluitvorming over het Burgerinitiatief Koopzondagen. We hebben geconstateerd dat ons burgerinitiatief heeft gezorgd voor een levendige discussie. In de afgelopen maanden zijn de pro- en contra-argumenten uitgewisseld en naar onze mening zijn deze tijdens de raadsinformatieavond van 22 januari jl. in de volle breedte aan de orde gekomen.

In de toelichting op ons voorstel tot wijziging van de Winkeltijdenverordening hebben wij uiteengezet waar het ons om gaat. Dit zal ik in zeven punten samenvatten:

1. de principiële vrijheid van ondernemen, zelf te kiezen om open of dicht te gaan en niet gedwongen te worden om niet te mogen ondernemen;
2. eerlijke concurrentieverhoudingen, zowel binnen de stad als met de steden die wel al deze keuzevrijheid kennen;
3. consumenten in de gelegenheid stellen om te winkelen op momenten dat het hen uitkomt;
4. het realiseren van omzetbehoud en omzetgroei in het belang van Utrechtse ondernemingen;
5. het in stand houden en waar mogelijk uitbreiden van werkgelegenheid;
6. een levendige stad waar cultuur en winkelbeleving elkaar kunnen versterken;
7. ten slotte, eraan werken dat Utrecht weer het winkelhart wordt van Nederland.

Er kunnen nog een heleboel woorden over worden gezegd, maar wat mij betreft dank ik u voor de gelegenheid om kort de beweegredenen van ons burgerinitiatief nog eens uiteen te zetten.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Papa is op kantoor, de kinderen zijn op school en mama is bij de groenteboer en koopt een kilo spruitjes. Om vier uur komen de kinderen thuis, mama zet een kopje thee en zet alvast te spruitjes op, want dan zijn ze om zes uur wel gaar. Zo ging dat vroeger. En als we dan thuiskwamen, stonk het hele huis urenlang naar spruitjes, dat was een zeer onaangename geur. Maar het viel allemaal wel mee, want 's zaterdags zouden we naar de bruingoedwinkel gaan om een nieuwe kleurentelevisie te kopen, zodat we ook konden zien hoe Ted ter Braak er in kleur uitzag.

Maar zo leven de mensen niet meer. De maatschappij is altijd in verandering. De wereld verandert, de economie verandert en de manier waarop mensen leven verandert. Zowel de overheid als het bedrijfsleven zullen op die veranderingen moeten inspelen. Ondernemers moeten zelf de keuze maken of ze op die veranderingen in willen spelen, maar de overheid mag ze in ieder geval niet beletten om daarop in te spelen. Dit geldt ook voor de koopzondag.

In alle eerlijkheid wil ik even ingaan op de vraag waarom de D66-fractie geen referendum bepleit. Dat is in de eerste plaats omdat het burgerinitiatief om een keuze vraagt en niet om een referendum of een compromis. Het houden van een referendum is geen antwoord op het burgerinitiatief. In 2005 was een koopzondag veel minder algemeen dan nu. Ook in dat opzicht zie je dat de wereld verandert. Voeg daarbij dat de economie en ook het consumentengedrag enorm zijn veranderd. Hoe weet je dan of er een meerderheid is voor koopzondagen? Dat weet de D66-fractie niet. Als je een referendum houdt, is die meerderheid in principe maatgevend. Als je geen referendum houdt, is onze achterban maatgevend.

Ik breng in herinnering dat D66 in 2005 al voor de koopzondag was. Bovendien heeft D66 met GroenLinks in de Tweede Kamer het initiatief genomen om de beslissing om koopzondagen in te voeren aan de gemeenten te laten. D66 heeft met die opvatting campagne gevoerd. Dat is logisch, omdat je aan Urk en Staphorst niet tegen wil en dank een koopzondag wilt opdringen, maar in Utrecht is die passend. Niet alleen passend, die is ook nodig. De koopzondag stelt ondernemers in staat om Utrecht als winkelstad te promoten en zo meer omzet te realiseren. Er komt daardoor meer werkgelegenheid, de kans op leegstand wordt kleiner en wat D66 betreft, wordt de binnenstad er op zondag ook aantrekkelijker door. Aan de rustige, weldadige sfeer op de Nieuwe Gracht verandert niet veel.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik zat nog even na te kauwen op de opmerking dat de koopzondag passend is bij Utrecht. Er is in 2005 natuurlijk een referendum geweest waarin een grote meerderheid van de stemmers concludeerde dat die niet bij Utrecht paste. Er zijn petitieën gehouden waaruit dezelfde verhoudingen blijken als in 2005, namelijk dat er ongeveer twee keer zo veel mensen een petitie hebben getekend tegen koopzondagen als voor koopzondagen. Hoe vindt de heer Kleuver dit passend bij Utrecht?

De heer **KLEUVER** (D66): Ik zal eerst ingaan op het aantal handtekeningen. Je moet daar wel een aantekening bij plaatsen, want "Harrie" is al een hele tijd geleden gestopt met het inzamelen van handtekeningen en "Ik ben geen Harrie" is er nog heel lang mee doorgegaan. Ik vind de strijd die beide partijen hebben gevoerd lovenswaardig. Het aantal handtekeningen dat is ingezameld kun je dus niet één op één naast elkaar wegzetten en daaruit concluderen dat er een meerderheid is voor het een of het ander. Het stuk van het college gaat in op een helaas niet te checken onderzoek van TNO waarin staat dat er een meerderheid zou zijn. Het is gewoon niet te bepalen of er een meerderheid of minderheid is. Wat wel te bepalen is, en wat de D66-fractie onder ogen ziet, is dat je fanatieke voorstanders en fanatieke tegenstanders hebt die allemaal met zware argumenten komen.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! In zijn betoog gaat de heer Kleuver uit van "de kans op", "de mogelijkheid van" en ga zo maar door. Dit zijn allemaal aannames. Heeft hij ook harde feiten waarop hij baseert dat koopzondagen goed zijn voor Utrecht?

De heer **KLEUVER** (D66): Ik heb volgens mij geen aannames gedaan. Welke bedoelt de heer Bos?

De heer **BOS** (CDA): Dat ze bijvoorbeeld de kans op leegstand verkleinen.

De heer **KLEUVER** (D66): Ja, dat is inderdaad een kans. Als we ondernemers de vrijheid geven een om zelf te ondernemen, gaan we ervan uit dat dit goed is voor de economie. Dit is door de ondernemers zelf betoogd. Daarvoor staan duidelijke aanwijzingen in het stuk van het college. Dus onze inschatting is – maar het is wel een inschatting, dat ben ik met de heer Bos eens – dat koopzondagen de kans op leegstand verkleinen en dat het niet toestaan van koopzondagen de kans op leegstand vergroot. Ik breng in herinnering dat een verhuurder van vastgoed zei: We kunnen FlexStore naar Utrecht halen op het moment dat we de koopzondag invoeren. FlexStores nemen ruimte in en voorkomen daarmee leegstand.

Ik was nog niet klaar met mijn antwoord op de heer Wijmenga. D66 heeft in de Tweede Kamer gezegd de keuze aan de gemeenten te laten. Ik vind het dan in de rede dat je in Utrecht wel een koopzondag invoert, maar dat je niet tegen de gemeente Staphorst gaat zeggen dat die dit ook moet doen, want dat past daar niet, dat zou niet logisch zijn en dat moet je niet opdringen. Maar bij een echte winkelstad als Utrecht vindt D66 de koopzondag zeer passend. De koopzondag stelt Utrechtse ondernemers in staat om Utrecht als winkelstad te promoten en zo meer omzet te realiseren. Ik vervolg mijn betoog.

Aan de rustige, weldadige sfeer op de Nieuwe Gracht verandert niet veel. De mistroostige sfeer in de stad met dichte, bekladde rolluiken op zondag zal verdwijnen. Andere ondernemers kunnen hiervan meeprofiteren: de horeca, de toeristische sector, de culturele sector. Als bovendien, wat niet onaanmerkelijk is, de drukte zich wat meer over het weekend verspreidt, is het elke dag wat aangenamer in de stad.

De heer **BOS** (CDA): De heer Kleuver zegt dat de omzet in Utrecht toeneemt. Dat gaat ten koste van de omzet elders. Vindt hij dit een heel goede zaak?

De heer **KLEUVER** (D66): Ik gun de ondernemers in Utrecht meer omzet. Ik vind het ook aannemelijk dat dit tot meer omzet zal leiden. Dat maakt het stuk van het college ook zeer aannemelijk. En ik vind dat ondernemers in staat moeten zijn de concurrentie aan te gaan; dat is een wenselijke situatie.

De heer **BOS** (CDA): Ook als het ten koste gaat van de omzet in omliggende wijken ten gunste van het centrum, of omliggende dorpen ten gunste van Utrecht Centrum?

De heer **KLEUVER** (D66): Volgens mij doet de heer Bos nu een aanname. Die gemeenten moeten dan zelf maar de concurrentie aangaan. Je moet dat niet kunstmatig willen tegenhouden door de koopzondag niet in te voeren.

De heer **BOS** (CDA): Dan middelt de omzet zich toch uit? Dan schiet Utrecht er toch helemaal niets mee op als de gemeenten in de omgeving de concurrentie met Utrecht aangaan?

De heer **KLEUVER** (D66): Ik had het net over mijn moeder die spruitjes kookte. Zij geniet als ze in Utrecht is, ze komt helemaal uit de Achterhoek en ze vindt het geweldig als het hier koopzondag is. Vroeger deed ze dit niet, toen mocht dat niet, CDA en zo, maar tegenwoordig vind ze het geweldig. Dus het is wel degelijk goed voor ondernemers in Utrecht. En het is zeker mogelijk dat mensen uit Nieuwegein het prettig vinden om naar Utrecht te komen. Wat Nieuwegein eraan doet, is niet in de eerste plaats onze verantwoordelijkheid.

Wat de raad ook zal beslissen, de D66-fractie is zich er zeer van bewust dat na vanavond een deel van de stad moet slikken. We hopen echter dat ondernemend Utrecht elkaar na vanavond weer zal opzoeken. Hanteer de strijdbijl niet langer tegen elkaar, maar met elkaar voor een gezonde retailsector in Utrecht. Wij zijn de "Wij zijn Harrie" en de "Ik ben geen Harrie"-actiegroepen bijzonder dankbaar voor hun inspanningen. We weten dat we vanavond niet iedereen tevreden stellen, dat kan ook niet. Maar dank voor al uw inspanningen voor de stad. De D66-fractie steunt het burgerinitiatief.

Mevrouw **NALIS** (PvdA): Voorzitter! De keuze voor of tegen de zondagsopening voor alle winkels laat bij onze fractie een consequente lijn zien; hier kom ik later nog op terug. Deze keuze gaat over inhoud en over principes, net als vorig jaar bij de opening van de levensmiddelenzaken. Het gaat over hoe we omgaan met zondagsrust, consumentengedrag, vrijheid van ondernemers, belangen van het winkel-personeel en regelgeving.

In de eerste plaats is het voor de hele PvdA-fractie belangrijk dat er goed wordt gekeken naar de belangen van het personeel. Zoals we ook in de commissie hebben gezegd, vinden we het teleurstellend dat voor de rapportage van het college geen medewerkers van de levensmiddelenzaken rechtstreeks om hun mening is gevraagd, zoals de wethouder dit in september heeft toegezegd.

Het winkelen op internet wordt steeds populairder, omdat men daar 24 uur per dag, zeven dagen in de week gebruik van kan maken. Dit betekent steeds concurrentie voor de fysieke winkels, die alle zeilen moeten bijzetten om hun omzet niet achteruit te zien gaan. Hoe we daarmee om moeten gaan, wordt in ons fractie verschillend beoordeeld.

Een deel van de PvdA-fractie is tegenstander van de zondagsopening van alle winkels in Utrecht. Dat deel maakt zich vooral zorgen over de negatieve effecten van een algehele winkelopenstelling en is van mening dat de belangen van de werknemers die niet of zondag willen werken beter moeten worden gewaarborgd. De vertegenwoordigers van het burgerinitiatief hebben in de commissievergadering gezegd dat zij bereid zijn om net als in Maastricht te kijken of het mogelijk is een soort meldpunt in te stellen. Hierbij vraag ik daar nogmaals om. Dit deel maakt zich ook bezorgd over de positie van de kleine winkels, die mede door de algehele zondagsopening zou kunnen verslechteren. Daarnaast geldt voor dit deel van mijn fractie dat ze de rust op zondag voor alle delen van de stad belangrijk vindt en geen voorstander is van het stimuleren van de 24-uurseconomie.

Voor een ander deel van mijn fractie is het belangrijk om de wens van een groot deel van de consumenten te honoreren dat juist op de dagen dat men vrij heeft graag recreatief wil winkelen. Dit kan op termijn wellicht extra werkgelegenheid opleveren. Ook een vermindering van regeldruk en de vrijheid voor de ondernemers is voor deze fractieleden een belangrijk argument. Er zijn veel winkeliers die graag op zondag voor hun klanten open willen gaan. We sluiten hiermee aan bij de landelijke opvattingen over het verminderen van regels voor winkelopeningstijden.

We vinden het in ieder geval belangrijk dat de effecten van de zondagsopenstelling van de winkels goed worden gevolgd en gerapporteerd en steunen daarom een amendement dat straks door de VVD-fractie zal worden ingediend.

Ik heb in het begin al gezegd dat we consequent zijn. We hebben vorig jaar bij het voorstel voor de zondagsopening van levensmiddelenzaken verdeeld gestemd. Uit de ledenraadpleging die we eind vorig jaar hebben gehouden bleek dat onze achterban ook verdeeld is. Daarom zal de PvdA-fractie ook deze keer weer verdeeld stemmen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD-fractie dankt de initiatiefnemers van het burgerinitiatief voor hun inzet. Ze vragen ons een besluit te nemen over de verruiming van de winkel-tijden in Utrecht. Het zal bij weinigen tot verrassingen leiden, maar de VVD-fractie staat welwillend tegenover dit verzoek.

Het is niet de eerste keer dat deze raad over dit onderwerp spreekt. Al meerdere malen heb ik de politieke degens gekruist met mijn collega-woordvoerders over dit onderwerp. Het is de overtuiging van de VVD-fractie dat met de verruiming van de winkeltijden een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan de Utrechtse werkgelegenheid en economie, niet alleen voor werkgevers en werknemers, maar ook voor de vele Utrechters en mensen van buiten die dagelijks gebruik maken van al het moois dat onze stad te bieden heeft. In de stad van kennis en cultuur heb ik nooit begrepen dat je daar elke zondag terecht kunt om een boek te lenen, maar niet om een boek te kopen. Ook vanuit de Utrechtse horeca en de culturele instellingen hebben we veel positieve reacties ontvangen. Een wekelijkse koopzondag is een belangrijke impuls voor de aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad. De VVD-fractie is dan ook van mening dat de voordelen van de wekelijkse koopzondag meer dan opwegen tegen de vermeende nadelen.

Dat de wekelijkse koopzondag voorziet in een behoefte is glashelder. Pak de lijst van gemeenten er maar bij die Utrecht voorgingen. Deze lijst telt inmiddels 64 gemeenten die op basis van het toeristisch regime een koopzondag kennen en deze lijst wordt elke week alleen maar langer.

Het is de verwachting van de VVD-fractie dat de wijziging van de Winkeltijdenwet, die eind vorig jaar op steun van GroenLinks, D66, PvdA en VVD mocht rekenen, ertoe zal leiden dat vanaf 1 juli dit jaar meer gemeenten zullen volgen met een koopzondag. Ik heb zo het vermoeden dat er in Tilburg verlangend wordt uitgekeken naar deze wijziging. De kenners van dit onderwerp kunnen deze opmerking wel waarderen en inschatten.

In de debatten die ik met mijn mederaadsleden heb gevoerd heb ik oprechte zorgen gehoord, zorgen die ik niet deel, maar waarvoor mijn fractie de ogen niet wil sluiten. Vandaar dat wij het voorstel doen om de verordening die gekoppeld is aan het burgerinitiatief na verloop van tijd te evalueren. Daartoe hebben we het volgende amendement opgesteld, dat ik hierbij indien.

"Amendement 6

Evaluatie van de nieuwe winkeltijdenverordening

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen op donderdag 7 februari 2013, ter bespreking van het Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open", met advies van het college van burgemeester en wethouders,

overwegende dat

- de raad wordt gevraagd de Verordening tot (tweede) wijziging van de Winkeltijdenverordening Utrecht 2012 vast te stellen;
- het van belang is de effecten voor bewoners, winkeliers (met weinig of geen personeel) en hun medewerkers, de zondagsrust, leefbaarheid, veiligheid en openbare orde in beeld te brengen;
- deze verordening een permanent karakter heeft, maar dat het van belang is na een paar jaar te bezien wat de verordening heeft opgeleverd;
- deze periode natuurlijk ook niet te kort mag zijn, omdat anders nog geen meetbare effecten waarschijnlijk zijn,

besluit,

de bijlage bij het raadsbesluit 'Verordening tot (tweede) wijziging van de Winkeltijdenverordening Utrecht 2012' als volgt te wijzigen:

- aan Artikel II toe te voegen:
 - I. Een artikel 14a toe te voegen dat luidt als volgt
Artikel 14a Evaluatie
Het college zendt voor 1 januari 2016 aan de raad een verslag over de effecten van deze verordening in de praktijk.
- onderdeel H van Artikel III als volgt te wijzigen:
 - H. De artikelen 11, 12, 13, 14, 14a en 15 worden vernummerd in de artikelen 9, 10, 11, 12, 13 en 14."

Het amendement is ondertekend door mevrouw Nalis en de heren Kuijper, Kleuver, Oldenburg en mijzelf.

De wereld is de afgelopen acht jaar ingrijpend veranderd met de economische crisis, het omzetverlies voor ondernemers, het veranderende koopgedrag van consumenten, het internetwinkelen en de toegenomen mobiliteit. De wereld is veranderd en Utrecht is ook veranderd. "Utrecht wil een bruisende en zelfbewuste stad zijn," zei scheidend wethouder Den Besten vanmiddag nog. Vanavond ligt er een kans die we als stad niet kunnen en mogen missen. Vanuit dat besef en de overtuiging dat het niet meer van deze tijd is dat de overheid bepaalt op welke dagen winkels wel of niet zijn geopend, zal de VVD-fractie het burgerinitiatief volmondig steunen.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! Een gelijk speelveld voor de mens. Het moge duidelijk zijn, de CDA-fractie is op ideologische gronden en om sociale en economische motieven tegen verdere verruiming van de zondagopenstelling van de detailhandel in Utrecht. Ik licht dit graag toe.

De mens is geen consument. De mens is geen winkelier. En de mens is geen werknemer. De mens is een individu in zijn sociale omgeving. Zonder de aanwezigheid van de medemens is de mens geen mens en kan hij moeilijk verantwoordelijkheden dragen, noch groeien en welzijn ervaren. In de rol van de overheid staat onzes inziens voorop dat zij de sociale voorwaarden moet garanderen voor de maatschappij waarin de mens leeft. De voorwaarden voor een fatsoenlijk bestaan van de mens. De voorwaarden waarbinnen een mens, mens kan zijn.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Een mooie inleiding van de heer Bos. Ik kan me de herkomst van die inleiding wel een beetje voorstellen. Maar vindt de heer Bos niet met de VVD-fractie dat de mens ook vrij is, keuzevrijheid heeft en zelf kan bepalen hoe hij of zij zijn leven inricht?

De heer **BOS** (CDA): Daar kom ik straks in mijn betoog op terug.

Voorzitter! Liberale krachten in deze samenleving knabbelen onzes inziens al jaren aan een van de meest elementaire sociale voorwaarden die wij voor onze burgers in het recht verankerd hebben: het recht op zondagsrust. Zondagsrust is zoveel meer dan naar de kerk gaan. De zondagsrust garandeert de burger een vrije zondag en de mogelijkheid zijn verantwoordelijkheden te dragen naar zijn vrienden, zijn kinderen en zijn partner: "Nee jongen, papa is er vandaag helemaal voor jou, ik hoef niet te werken."

De mens is geen consument, geen winkelier en geen werknemer. De homo consument heeft 332 van de 365 dagen per jaar tot zijn beschikking om te verbruiken, zich uit te leven. Ik wens hem veel plezier.

En gelijk speelveld voor de mens betekent in dit kader dat wij zeggen: het is genoeg. Het belang van de bewoners en de kleine winkeliers is hier niet bij gebaat. Met een verdere verruiming van de zondagopenstelling schiet de maatschappij in economische zin niets op. De consument heeft maar een beperkt aantal euro's uit te geven. Dit worden er echt niet meer als de retailers in Utrecht alle zondagen open mogen zijn. De enigen die profiteren van de koopzondagen zijn de filiaal- en grootwinkelbedrijven in Utrecht.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuijper): Voorzitter! Ik maak bezwaar tegen wat al dan niet een mens zou zijn. De mens is ook iemand die zich kan bewegen en op zondag lekker kan gaan winkelen, wanneer hij of zij dat wil. Hij of zij is even menselijk als iemand die dat niet wil. De heer Bos zegt dat de euro maar één keer kan worden uitgegeven. Maar voor sommige burgers is het behoorlijk lastig om uitgebreid de tijd te nemen, die ze op de zondag wel hebben, om die euro uit te geven. Wat zegt de heer Bos tegen die burger?

De heer **BOS** (CDA): U hebt 27 koopzondagen.

Zoals ik al zei, de enigen die profiteren van de koopzondagen zijn filiaal- en grootwinkelbedrijven in het centrum van Utrecht. Zij krijgen een groter stuk van de taart. De kleine detaillist in en rondom Utrecht mag de kruimels oprapen.

Het is een zwakgebod te denken dat de algehele zondagopenstelling de oplossing is voor teruglopende consumentenbestedingen in Utrecht. Kijk eens naar de echte oorzaken. De autobereikbaarheid en de parkeervoorzieningen zijn slecht en de openbare ruimte is niet up-to-date.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De CDA-fractie zegt: kijk eens naar de echte oorzaken. Kent de CDA-fractie die dan zo goed? Heeft zij daar onderzoek naar gedaan? Waar passeert zij die echte oorzaken op?

De heer **BOS** (CDA): Onder andere op de uitkomsten van de Expertmeeting Detailhandel en op een recent onderzoek van DTZ, waarin staat dat leegstand mede veroorzaakt wordt door de bereikbaarheid van de gebieden.

De heer **KLEUVER** (D66): Vindt de CDA-fractie dan dat voor de problemen die zij schetst ondernemers in staat moeten worden gesteld om daarvoor zelf oplossingen te vinden, of vindt de CDA-fractie dat de politiek die oplossingen moet voorschrijven en dat daarbij hoort het verbieden van het opengaan op zondag?

De heer **BOS** (CDA): Over welke problemen hebben we het?

De heer **KLEUVER** (D66): De problemen die de heer Bos zojuist schetste. Hij begon te zeggen dat we die problemen moeten vaststellen. Moet de politiek die dan oplossen of moeten de ondernemers in staat worden gesteld ze zelf op te lossen?

De heer **BOS** (CDA): De heer Kleuver weet niet welke problemen ik zojuist heb benoemd. Ik zal ze nog een keer noemen en ik zal aangeven wat onze oplossingsrichting is.

De autobereikbaarheid en de parkeervergunningen zijn slecht en de openbare ruimte is niet up-to-date. De enige wijze waarop wij retailers kunnen helpen de omzetten op peil te houden, is fors in te zetten op een betere bereikbaarheid. Schiet nu eens op met die plannen voor de Westpleintunnel. De CDA-fractie heeft financieel de dekking gevonden. Snij niet visieloos in te realiseren parkeerruimten, maar zorg voor goede parkeervoorzieningen aan de rand van de Singel. Zorg dat die enorme bergen fietsen uit het zicht zijn in de stad en zorg voor verzorgde pleinen en straten. Daar help je de Utrechtse detaillist mee. Laat dat de kracht zijn van Utrecht en zoek het niet in symptoombestrijding.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! *"Het gaat bij dit voorstel om een afweging tussen ondernemersbelangen, consumentenbelangen, bewonersbelangen en werknemersbelangen. Binnen die groeperingen zijn er verschillende voor- en tegenstanders. Alle voors en tegens die hier in het raadsdebat, maar ook op de raadsinformatieavond en in de commissievergaderingen naar voren zijn gebracht, hebben ook in onze fractie de revue gepasseerd. Er wordt in de fractie verschillend over gedacht."*

Voorzitter! Deze begintekst sprak ik ook uit bij het raadsdebat over de zondagsopenstelling van de supermarkten, iets meer dan een jaar geleden. Toch ligt er nu een ander besluit en is dit een andere situatie. Het voorstel dat nu op tafel ligt, is een initiatief van burgers, van ondernemers. En ook de tegenstanders van de zondagsopenstelling hebben zich dit keer flink geroerd. De GroenLinks-fractie had hun graag unaniem de kans gegeven om voldoende steun te verzamelen voor hun standpunt middels een referendum. De raad heeft echter zojuist anders besloten. We zullen nu als raad een eigenstandige afweging moeten maken en een besluit moeten nemen.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik bestrijd dat de D66-fractie tegen het referendum heeft gekozen. De D66-fractie heeft het burgerinitiatief gerespecteerd en het belang van het burgerinitiatief hard willen maken. Wij zijn niet tegen het referendum geweest. Die suggestie moet de heer Ravesteijn niet doen.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Ik vind dat de heer Kleuver zich nu erg formeel en juridisch opstelt. Hij heeft die afweging gemaakt en dat is zijn goed recht. Hij heeft daarin een keuze gemaakt, maar als hij zegt dat de D66-fractie de initiatieven van burgers serieus neemt, dan kan dat een burgerinitiatief zijn zoals nu op tafel ligt, maar ook een burgerinitiatief voor een referendum. Hij had dat ook serieus kunnen nemen en dat hangt niet op een of twee dagen. Je kunt best zeggen: hadden ze niet eerder of hadden ze dat niet op een andere manier kunnen doen? Wij hebben dat meegenomen in onze standpuntafweging. We hebben gezegd: als dit initiatief in een snelle periode op redelijk veel steun kan rekenen vanuit de bevolking, dan vinden wij dat je dat de kans en de ruimte moet geven, hoe we ook denken over dat standpunt. Maar goed, de raad heeft anders besloten.

De heer **KLEUVER** (D66): De D66-fractie heeft daarbij niet haar politieke standpunt over de koopzondagen laten meewegen. Bovendien ligt er geen voorstel voor een referendum, we hebben er alleen maar van gehoord. Door het burgerinitiatief in behandeling te nemen, hebben we de initiatiefnemers belangen en rechten gegeven. Die kunnen we ze niet zomaar afnemen. Dit is een zeer zuivere afweging van de D66-fractie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Iets zegt me dat we deze discussie al hebben gevoerd eerder vanavond. Ik ben zeer benieuwd naar het vervolg van het betoog van de heer Ravesteijn.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! De discussie binnen de fractie is zorgvuldig gevoerd. We hebben getracht feiten, inschattingen en meningen te onderscheiden. Ieder van ons heeft die punten zorgvuldig gewogen. De tegenstanders van de koopzondag zijn dat natuurlijk niet omdat ze zich zorgen maken over de parkeerdruk bij de kerken. Dat zijn ze ook niet omdat ze voor handhaving van de Zondagswet zijn, want dat is een antieke wet die vanuit een bepaalde geloofsovertuiging is ontstaan en die we niet meer van deze tijd vinden, zeker niet in de multiculturele samenleving waarin we nu leven. De een is vooral tegenstander vanwege het belang van de kleine ondernemer, terwijl de ander juist een afweging maakt vanwege het belang van een stille binnenstad.

De voorstanders binnen de GroenLinks-fractie zijn nog steeds voorstander van een duurzame economie en pleiten niet voor meer en onnodig consumeren. Ze kiezen vooral voor de vrijheid van de consument om zelf te kunnen bepalen wanneer hij winkelt. Of voor de positieve effecten die dit heeft voor het bezoek aan de stad in combinatie met ons culturele aanbod.

Deze afweging heeft uiteindelijk geleid tot een andere stemverhouding dan de vorige keer. Gegeven het feit dat er binnen de stad, en ook binnen de GroenLinks-achterban verschillend over wordt gedacht en er op dit punt geen duidelijk partijstandpunt is –dat partijstandpunt is, dit is al eerder gezegd, dat we landelijk de gemeenten de ruimte geven en Utrecht dus ook– hebben we besloten dat de fractie-leden in deze kwestie een individuele keuze kunnen maken. Dit lijkt ons wel zo consequent in navolging van het vorige debat over de koopzondagen voor de supermarkten.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Deze week mocht ik vanuit de ChristenUnie-fractie de eerste nieuwsbrief versturen waarin ik als fractievoorzitter een stukje als inleiding mocht schrijven. Als opening citeerde ik daarin een stukje uit Prediker 1 vers 9 en 10. Dat citaat herhaal ik hier graag: "*Wat er was zal er altijd weer zijn, wat er is gedaan zal altijd weer worden gedaan en er is niets nieuws onder de zon.*" Het onderwerp koopzondagen is bij uitstek een onderwerp waar dit op terugslaat. Elke vijf jaar, de laatste tijd zelfs sneller, komt het weer terug, en dat al vanaf begin vorige eeuw.

Bij de voorbereidingen van de vergadering van afgelopen week, de commissiebehandeling, en deze vergadering ben ik de geschiedenis van de Winkeltijdenwet ingedoken. Het is opvallend dat de argumenten niet wezenlijk verschillen, de argumenten die nu worden gehanteerd en de argumenten die bijvoorbeeld in 1930 op tafel lagen. In 1930 stelde minister Verschuur van Arbeid, Handel en Nijverheid in de Eerste Kamer dat een zondagssluiting juist in het belang van de kleine winkelier zou zijn, zodat ook hij tijd met zijn gezin kon doorbrengen zonder omzet te zien weglekken naar de grote ketens. Dat argument is vandaag nog steeds geldig.

De raad heeft de mogelijkheid tot het openen van winkels al enkele keren verruimd. Ik heb kleine kinderen en de volgende analogie kan ik hier ook wel maken: als je ze een vinger geeft, willen ze de hele hand. Om het netter te zeggen heb ik een mooie quote van de Britse hoogleraar sociologie Colin Campbell die zei: "*Het meest opvallende kenmerk van de moderne consumptiemaatschappij is de onverzadigbaarheid; het is nooit genoeg.*" Elke keer weer is de vorige uitbreiding onvoldoende, ook al blijkt de weerstand tegen verdere uitbreiding elke keer weer groot.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! Ik kan niet begrijpen in dit betoog, dat de kleine ondernemer die niet op zondag open wil, de grote ondernemer die dat wel kan, succesvol is en een grote onderneming heeft, verplicht om dan ook maar op zondag dicht te zijn. Hoe kan die kleine ondernemer dat recht opleggen aan de andere ondernemer? Dat begrijp ik gewoon niet.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Ik begrijp de vraag niet helemaal goed. Als ik een verkeerd antwoord geef, zal de heer Kuiper me vast opnieuw interrumperen. In Utrecht kennen we heel veel kleine ondernemers die specialist zijn op een bepaald gebied. Juist die ondernemers geven kleur aan het winkelaanbod in de stad. Juist die kleine ondernemers hebben ons aangegeven –dit hebben we onder andere tijdens de raadsinformatieavond gehoord– dat zij zware concurrentie ondervinden van de grote ketens. Als zij ervoor kiezen om op zondag dicht te blijven omdat ze tijd met hun gezin willen doorbrengen, zullen ze omzet zien weglekken. Ze voelen zich dus gedwongen om op zondag open te gaan. Dat is wat ze tegen ons hebben gezegd tijdens de raadsinformatieavond. Daarom gebruik ik dit argument.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): De kleine ondernemer is niet verplicht om op zondag open te zijn. Het gaat om een algehele winkelopenstelling voor elke dag. De ondernemer kan er ook voor kiezen om op zondag open te zijn en op maandag dicht. Dit kan allemaal. Als het om een speciaalzaak gaat, zoals de heer Wijmenga zei, komen de klanten heus wel terug. Anders moet de ondernemer gaan denken aan marketing enzovoorts. We kunnen niet opleggen hoe de economie gestimuleerd moet worden en zich moet ontwikkelen.

De heer **WIJMENG**A (ChristenUnie): Voorzitter! Ik hoor geen vraag, maar ik ben het niet met de heer Kuiper eens. Ik vervolg mijn betoog.

Zowel onder de bevolking als onder de winkeliers –ik verwijs toch maar weer naar het referendum van 2005 en naar de petitie die we hebben ontvangen– is er grote weerstand. Als dit een collegevoorstel zou zijn geweest, zou er volgens mij ook geen twijfel zijn bij de raad. Dan zouden we het hebben afgewezen, want we hebben geen enkele informatie over de effecten op de wijkwinkelcentra, we hebben geen enkele informatie over de milieueffecten, terwijl we nu al luchtkwaliteitsknelpunten hebben en er extra autoverkeer wordt verwacht.

We zouden dan dit voorstel niet eens in behandeling hebben genomen. Het onderliggende argument is natuurlijk dat er meer klanten zullen komen. De raad heeft geen zicht op het effect op het winkel-personeel, maar de signalen die er zijn, zijn negatief.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik vind het een beetje vreemd dat de heer Wijmenga een vergelijking maakt met een collegevoorstel. We zouden geen informatie hebben over de effecten. Het gaat om aannames. Ik ben benieuwd naar die effecten. Als we nu een rapport zouden ontvangen waaruit blijkt dat de effecten allemaal positief zijn, overweegt hij dan om voor te stemmen? Volgens mij is dit een relevante vraag.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): De heer Gilissen kent mijn fractie en de standpunten van mijn fractie. Die rapporten zouden we zeker bij de behandeling betrekken, maar wij zijn principieel natuurlijk tegen openstelling op zondag. Ik probeer de raad te helpen in zijn oordeelsvorming, vandaar dat ik dit argument graag aan de raad voorleg.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik kan gelukkig zelf goed nadenken, dat kan iedereen in deze raad. Ik heb zojuist een amendement ingediend waarin wordt gevraagd om een weergave van die effecten voor 1 januari 2016. Hoe kijkt de heer Wijmenga daar tegenaan?

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik vind het positief dat er een voorstel ligt om een evaluatie te houden. Het amendement is natuurlijk nog niet aangenomen. Persoonlijk vind ik het eigenlijk te laat, want er hebben al diverse winkeliers, ook tijdens de raadsinformatieavond, aangegeven dat ze overwegen om te stoppen, misschien wel heel snel. Het aanbod dat er nu is en in 2015 niet meer krijg je niet zo snel weer terug. Ik zal nog nadenken over het amendement, maar ik sta er op dit moment licht negatief tegenover.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie zegt wel dat ze kennelijk ook verwacht dat er meer mensen naar Utrecht zullen komen. Dus veranderen die behoeften en zijn er mensen die op zondag willen shoppen. Ik begrijp heus wel dat de ChristenUnie daar principieel op tegen is. Daarover zullen we het nooit eens worden. Dat is vervelend, maar verder niet zo erg. Vindt de ChristenUnie-fractie dat de overheid moet fungeren als de beschermer van de kleine ondernemer, of moet juist de ondernemer voor zichzelf op kunnen komen? Natuurlijk willen we diversiteit qua winkelaanbod in de stad, maar is het de verantwoordelijkheid van de politiek om de ondernemer te beschermen, of moet de ondernemer vooral zelf kunnen ondernemen en die keuzes kunnen maken?

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De heer Kleuver begon met een aanname die helaas niet correct is. Ik heb niet gezegd dat de verruiming van de winkeltijden zal leiden tot extra autoverkeer. Maar dat is wel de gedachte achter het burgerinitiatief. Als er geen extra klanten zouden komen, zou het hele burgerinitiatief natuurlijk nooit zijn ingediend. Ik ga ervan uit dat de indieners van het burger-initiatief voldoende gegevens hebben om aan te nemen dat er meer verkeer zal komen. Ik neem die aanname over, al kan ik hem niet verifiëren.

Als partijen verschillen we enorm van mening over de rol van de overheid. Dat vindt niet alleen weerklank in deze zaal, maar ook in de andere fora waarin beide partijen vertegenwoordigd zijn. Wij hebben gewoon een principieel andere visie op de rol van de overheid. De ChristenUnie ziet de rol van de overheid ook als bijvoorbeeld de hoeder van de belangen van de kleine winkeliers en de zondagsrust. Dit argument zit achter onze stellingname in dit debat.

De heer **KLEUVER** (D66): Waarom dan wel de bescherming van de kleine ondernemer en niet van de grote ondernemer? Dat verschil snap ik niet.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Laat ik teruggaan waarom we de zondagsrust hebben. Al in 1930 werd gezegd dat dit in het belang van de kleine winkelier is, omdat hij een gezinsleven heeft. Hij kan er niet voor kiezen om op een andere dag in de week dan maar dicht te gaan, want dan heeft hij dat contact niet met zijn gezin.

De kinderen gaan doordeweeks naar school, op zaterdag en zondag zijn ze vrij. Als je tijd met je gezin wilt doorbrengen, is dat het moment om je zaak te sluiten. Grote winkelketens hebben veel meer flexibel personeel, jonger personeel, en staan niet zelf in de zaak. Deze ondernemers kunnen een heel andere afweging maken wanneer ze open gaan of niet.

Voorzitter! Ik zal niet plenair de commissiebehandeling overdoen, maar dit is wat een beetje gebeurt. Duidelijk is dat mijn fractie tegen dit voorstel is. Het is funest voor de laatste momenten van rust in de stad, belemmert andere functies in de binnenstad, waaronder die van de kerken, het milieu is er niet bij gebaat, de bevolking wil het niet, het winkelpersoneel niet en de winkeliers ook niet. Als de raad zijn rol als volksvertegenwoordiger serieus neemt, wordt dit initiatief afgewezen. Maar uiteraard, zeg ik daar wel bij, moet iedereen in deze zaal zelf die afweging maken. Ik heb de mijne al gemaakt.

Gezien de aankondiging van de verdeelde stemming binnen de PvdA- en GroenLinks-fractie, zie ik graag een hoofdelijke stemming. Dit voorstel ligt mijn fractie namelijk zwaar op de maag.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! Wat in eerste instantie een gemakkelijke opgave voor Groep Kuiper leek, werd wat moeilijker toen wij de zorgen hoorden van de kleine ondernemer tijdens de RIA. En ja, we nemen die zorgen wel degelijk hoog op. Maar is dit nu echt een reden om tegen de zondagsopenstelling te zijn? Nee, dat is het niet. Dat is om de volgende drie redenen: kracht van de onderneming, rol van de overheid en een religieus culturele dimensie.

De gemeente kan er nu voor kiezen om de lokale economie te stimuleren door af te stemmen op de behoeften van de klant. En die behoefte is niet hetzelfde als in 1930, 1940 of 1950. Die behoefte is veranderd, want de maatschappij is veranderd. Juist voor de werkgelegenheid doen we er goed aan om de zondagsopenstelling door te zetten. Uit een onderzoek van BRO in Roermond is gebleken dat de werkgelegenheid in de detailhandel door de wekelijkse zondagsopenstelling is toegenomen met 43%. Dat noem ik nog eens een fors percentage.

Utrecht is en blijft, dit hoorden we ook op de RIA, een jonge, dynamische studentenstad en veel studentenverenigingen hebben aangegeven blij te zijn met een eventuele koopzondag.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! Gaf dat onderzoek ook aan hoeveel meer faillissementen er zijn door de invoering van de koopzondag? Hoeveel meer ondernemers er afhankelijk zijn van de bijstand in verband met dat faillissement?

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Nee, dit onderzoek ging over de werkgelegenheid en dat was zeer positief. Ik vind het moeilijk te stellen dat de koopzondag de oorzaak is dat er ondernemers failliet gaan. Als de heer Bos die onderzoeken heeft, kan hij ze gerust doorsturen. Ik ben zeer benieuwd. Ik denk dat er andere redenen zijn, ondermeer –we hebben dat deze avond al vaker gehoord– door het winkelen via internet.

Een tweede belangrijke factor voor Groep Kuiper is de rol van de overheid. Laat de ondernemer zelf bepalen en niet de overheid, of de ondernemer die tegen is.

Dan nog de religieus culturele aspecten. We zijn niet per definitie een christelijke natie, we zijn een seculiere maatschappij. Als iemand een rustdag wil houden op zondag, is dat natuurlijk toegestaan, ook voor de ondernemer. Maar we zijn ooit begonnen te zeggen dat andere sectoren op zondag moeten werken: denk aan de politie, het ziekenhuis. Op een gegeven moment moeten we de stap zetten om ook tegen de ondernemer te zeggen: ja, u mag op zondag open zijn, en als u dat weigert, hebt u gewoon die keuze. U kunt ook op maandag gesloten zijn en eventueel op de zondag open gaan.

Natuurlijk is het zo, dat argument heb ik ook voorbij horen komen, dat mensen gedwongen kunnen worden op zondag te gaan werken. Dat is een slechte zaak. Niemand hoeft gedwongen te worden op zondag te gaan werken. We hebben daar in Nederland gelukkig goede cao's voor afgesproken en als het toch gebeurt, dient de overheid hiertegen op te treden. Dus nogmaals, dit is geen reden om tegen de zondagsopenstelling zijn.

Dit alles maakt dat Groep Kuiper voor de zondagsopenstelling zal stemmen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Sinds december 2000 heb ik in dit huis al heel vaak over de koopzondag mogen praten, eerst bij de coalitievorming in 2000, vervolgens bij het opstellen van de voorwaarden voor het referendum in 2005, wat we zouden doen met het referendum in 2005, hoe we de uitslag beoordeelden in 2005 en vervolgens hebben we over de levensmiddelenwinkels gesproken.

Vooral na dat besluit was ik er zo langzamerhand na al die jaren voor mezelf van overtuigd: mensen, ga maar gewoon op zondag open. De stad is veranderd, ik ben langzamerhand ook zelf beïnvloed door mijn omgeving, die mij duidelijk heeft gemaakt dat ze dat toch wel een heel nuttige ontwikkeling vindt. Voor mij persoonlijk maakt het niet erg veel uit, maar inhoudelijk denk ik: het zijn ondernemers.

Ik herinner me nog de discussie over de sluitingstijden van de horeca. Op het moment dat we afspraken om die vrij te laten –en dat is tot op vandaag de dag nog niet veranderd– zijn er horecawinkels die op zondag dicht zijn, zijn er horecawinkels die op zondag en maandag dicht zijn, zijn er horecawinkels die elke dag om 19.00 uur dichtgaan en zijn er horecawinkels die om 10.00 uur opengaan en om 16.00 uur opengaan. Kortom, de ondernemer maakt het zelf wel uit. Ik denk dat we ons daar als overheid zo langzamerhand zo min mogelijk mee moeten bemoeien. Dus wat mij betreft mogen de winkels op zondag open.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Eggermont, ik verleen u het woord, maar u hebt nog heel weinig tijd.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Wie het collegeprogramma ziet, zou denken dat de stad groener, opener en socialer wordt. Wij zien echter het tegenovergestelde: ze wordt steniger, staat meer met de rug naar de mensen toe en ze wordt neoliberaler. Het raadsvoorstel om 52 koopzondagen in Utrecht in te voeren is daar een onderdeel van. De SP-fractie feliciteert daarom de collegepartijen VVD en D66 dat het hun gelukt is om de raadsleden van "wij weten het niet"-partijen als GroenLinks en de PvdA te overtuigen. Daarmee wordt duidelijk hoe ver de neoliberale ideologie is doorgedrongen. Wij feliciteren Corio en het grootwinkelbedrijf dat het hun gelukt is om dit plan erdoor te krijgen zonder draagvlak onder de winkeliers, zonder draagvlak onder de Utrechters.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! Dit vind ik heel plat van de SP-fractie. Je maakt op een gegeven moment als partij zorgvuldige afwegingen, je wikt en je weegt. Sommige dingen heb je vooraf, proactief met elkaar bedacht en dan staat dat keurig in het verkiezingsprogramma en heb je daarover een uitspraak gedaan, heb je dat voorgelegd aan je leden en heb je een keuze gemaakt. Sommige zaken bespreek je met je coalitiepartners en dan leg je dat keurig vast in een college-programma. Dat is op dit onderwerp niet gebeurd. Dan is het heel zorgvuldig dat je binnen je eigen partij die discussie op een goede manier voert en dat je serieuze afwegingen maakt. In sommige gevallen, dat is zeer uniek voor GroenLinks, geef je de ruimte om daarin een individuele keuze te maken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik denk dat het juist te prijzen valt dat de fracties van PvdA, GroenLinks en D66 de ruimte laten aan hun fractieleden om een eigen standpunt in te nemen. Ze hebben laten zien dat de vele debatten die zijn gevoerd, ook met de stad, uiteindelijk hebben geleid tot deze discussie vanavond en dat de keuze wordt gelaten aan de individuele leden van de fracties. Dat valt te prijzen. Ik heb bij de SP-fractie nooit bereidheid gezien om ook maar naar enig argument te luisteren van de voorstanders.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Bij de laatste interruptie heb ik geen vraag gehoord. Daar ga ik dan maar niet op in. Over de eerste wil ik wel iets zeggen.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Daar zat ook geen vraag in.

De heer **EGGERMONT** (SP): Maar daar wil ik wel op ingaan. Dat is mijn keuze.

De **VOORZITTER**: Dat gaat van uw eigen tijd af als er geen vraag is gesteld. U hebt geen tijd meer, dus u moet echt niet ingaan op interrupties die zijn gedaan en het punt maken dat u wilt maken, anders moet ik toch streng zijn op de tijd.

De heer **EGGERMONT** (SP): Ik vind het prima. De heer Ravesteijn daagt mij uit, maar het is mij niet toegestaan om daarop te reageren.

Elke zondag koopzondag is volgens de SP-fractie een verlies voor Utrecht en in het bijzonder voor de vele kleine winkeliers. Aan hen doe ik daarom nu een oproep. Inmiddels is duidelijk dat niemand voor jullie belangen opkomt en dat jullie door niemand worden vertegenwoordigd.

Naar ons idee kunnen jullie dat alleen zelf. Daarom onze oproep: organiseer jezelf, claimt je trekkingsrecht binnen het Ondernemersfonds en kijk hoe je daarmee voor jezelf en elkaar verzachtende maatregelen kunnen nemen, zodat jullie niet kopje onder gaan. Op de steun van de SP bij het oprichten van een nieuwe winkeliersvereniging kunnen jullie rekenen. Succes!

De **VOORZITTER**: Het voorstel komt niet van het college, maar heeft één van de leden nog behoefte om te regeren?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik wijs alleen op het n.b. van de griffier. Die verwijst naar twee aspecten die we u per brief hebben doen toekomen. Wij wijzen de raad erop dat als hij artikel 9 schrapt, hij mogelijk ook het een en ander schrapt dat hij niet geschrapt zou willen hebben. Als de raad hierover stemt, kan hij artikel 9 er eerst uitlaten. Verder adviseren we de raad om het stuk van het college onderdeel te laten uitmaken van de besluitvorming, omdat die dan meer voldoet aan de adviezen van de VNG hoe je op een goede manier de leefbaarheid enzovoorts in de besluitvorming meeneemt.

Daarnaast kan ik iets zeggen over het amendement. Het college kan amendement 6 omarmen. Ik wijs er wel op, maar dit heb ik ook al in de commissievergadering gedaan, dat een dergelijke evaluatie moeilijk is in die zin, dat het moeilijk zal zijn om de effecten die er zijn tegen die tijd in de samenleving al dan niet toe te kennen aan het hebben of niet hebben van een koopzondag.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De initiatiefnemers mogen deelnemen aan het debat en de heer Blommendaal wil nog op een enkel punt dat door de fracties is ingebracht reageren. Ik verleen hem hiertoe het woord.

De heer **BLOMMENDAAL**: Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Nalis heeft in haar bijdrage gewezen op het inrichten van een meldpunt voor het personeel. Dit is vorige week ook in de commissievergadering aan de orde geweest. Ik heb er toen op gereageerd in de context van het voorstel dat in de gemeenteraad van Maastricht aan de orde is geweest en dat daar aanleiding is geweest om ondermeer te komen tot een koopzondag. Ik heb er positief op gereageerd; dat wil ik met genoegen hier nogmaals herhalen. Het is natuurlijk primair een zaak van werknemers, brancheorganisaties en gemeenten, maar als initiatiefnemers willen we daarin graag meedenken. Maar ik moet er wel op wijzen dat het vooral die drie partijen zijn die dat feitelijk vorm zullen moeten geven. We zullen er van harte aan meewerken dat er een punt kan komen waar personeel terecht kan als er eventueel klachten zijn.

Het volgende punt betreft het amendement. Dit vloeit voort uit de discussie die vorige week is gevoerd in de commissie. Dat ging al even over tafel en de heer Gilissen kondigde dit in feite al aan. Mevrouw De Rijk heeft daarop gereageerd, maar ook als initiatiefnemers vinden we het een prima idee om tot een evaluatie te komen, zeker op deze termijn. Ik herhaal wat ik de vorige keer daarbij heb aangegeven, dat het mij goed lijkt dat we dan ook met elkaar in gesprek gaan over de manier waarop de evaluatie wordt opgezet, aan de hand van welke criteria, en dat we ook onder ogen zien dat er niet altijd even causale verbanden bestaan tussen effecten die je ziet en koopzondagen, omdat een heleboel andere factoren zowel in de economie als op internet een rol spelen in het consumentengedrag.

Ik dank u uw raad hartelijk voor de intensieve wijze waarop met elkaar is gediscussieerd. Ik betrek daarbij ook degenen die ons voorstel niet aanhangen. Ook in onze kring is best intensief nagedacht over en bestaat er begrip voor de worsteling van een flink deel van de kleine ondernemers. Maar de stelling dat dit het standpunt is van kleine ondernemers, is in dezelfde RIA ontkracht door een aantal andere kleinere ondernemers die een andere visie hebben gegeven. We willen graag als initiatiefnemers proberen een brug te slaan door met alle kleinere ondernemers in gesprek te gaan om te kijken hoe wij –als uw raad instemt met ons voorstel– met elkaar kunnen komen tot een invulling van de koopzondag die voor iedereen tot een goed succes kan leiden. Het gaat in ons voorstel uiteindelijk niet alleen om de koop-zondag. De essentie van ons voorstel is: een zodanige aanpassing van de verordening dat er vrijheid van keuze is voor ondernemers.

Ik maak nog een opmerking in de richting van de GroenLinks-fractie. We hebben deze fractie tijdens de RIA in de hoek proberen te drukken. We hebben daarbij gezegd: of vergissen we ons? We hebben ons vergist en we spreken ons erkentelijkheid uit voor de zorgvuldige afweging die in die fractie is gemaakt, waarvoor dank. Hetzelfde geldt ook voor de D66-fractie, voor de worsteling die er ongetwijfeld is geweest tussen aan de ene kant de juridische zorgvuldigheid en aan de andere kant het referendum.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 6 (Evaluatie van de nieuwe winkeltijdenverordening).

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Er zijn twee voorstellen waarover we gaan stemmen, het amendement en het initiatiefvoorstel. Het is duidelijk dat mijn verzoek tot hoofdelijke stemming geldt voor het initiatiefvoorstel. Over het amendement kan zonder hoofdelijke stemming besloten worden.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! We hebben gezien dat dit college niet in staat is om in opdracht van de gemeenteraad een fatsoenlijk advies te maken waarin het draagvlak van iedereen wordt gemeten of wordt bekeken. We hebben er geen vertrouwen in dat die evaluatie dit wel kan. Wat zal die evaluatie opleveren? We hebben er absoluut geen vertrouwen in dat die evaluatie zal opleveren dat de koopzondag weer wordt ingetrokken. Daarom zullen we tegenstemmen.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie zal over het uiteindelijke voorstel verdeeld stemmen, maar gaat unaniem voor dit amendement stemmen, omdat we het altijd goed vinden om het beleid dat we vaststellen, te evalueren.

De heer **WIJMENGA** (ChristenUnie): Voorzitter! In mijn bijdrage in het debat heb ik nog gezegd dat ik licht negatief tegenover het amendement stond. Ik heb het nog eens herlezen en zitten tellen wie er voor het initiatiefvoorstel is. In het kader van "tel uw zegeningen en vergeet er niet een," zal ik instemmen met dit amendement.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! Omdat in dit amendement niet wordt aangegeven dat bij een slechte evaluatie de zondagopstelling kan worden teruggedraaid, stemmen wij tegen.

Amendement 6 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, SLU, ChristenUnie, Groep Kuijper, PvdA, VVD en GroenLinks ervoor hebben gestemd en de leden van de fracties van CDA en SP ertegen.

Aan de orde is de afhandeling van het geamendeerde voorstel.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik begreep van de wethouder dat het voorstel mogelijk niet helemaal compleet zou zijn. Voordat we een voorstel moeten herroepen, is het goed om helder te hebben wat we doen met het verzoek van de wethouder om de door het college bijgeleverde notitie onderdeel van het besluit te laten zijn en wat we precies met artikel 9 doen. Het is goed om dit van tevoren af te spreken, voordat iemand ja of nee zegt.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Gezien de ervaringen met het besluit over de openstelling van de levensmiddelenwinkels en de bezwaar- en beroepsprocedure die daaruit is voortgekomen, lijkt het de VVD-fractie verstandig om de nota, en daarmee een basis voor het afwegingskader van de raad, want het toeristisch regime bestaat nog steeds, onderdeel uit te laten maken van het raadsbesluit en als bijlage te accepteren.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben een flink deel van de avond over procedures gesproken. Volgens mij is het heel eenvoudig. Als we het voorstel hadden willen wijzigen, had een van ons een amendement moeten indienen en dat is op dit punt niet gebeurd. Laten we ons gewoon aan de procedures houden.

De **VOORZITTER**: Feitelijk is dat juist.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Dan wil ik de wethouder daarover horen. We spreken over iets wezenlijks.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben de raad in de derde alinea van de oplegnotitie bij de uitgebreide notitie aangeraden, en niet meer dan dat, om de notitie van het college onderdeel te laten uitmaken van de besluitvorming, omdat is gezegd, en de VNG heeft dat bevestigd, dat een je een afweging moet maken tussen de leefbaarheid, de veiligheid enzovoorts.

Aangezien die afweging, althans de overwegingen bij die afweging, in de notitie van het college staat, hebben wij de raad geadviseerd om die notitie onderdeel te laten uitmaken van de besluitvorming. Dit is niet meer dan een advies.

Wat artikel 9 betreft: in de in het burgerinitiatief voorgestelde verordening staat dat daarmee in feite ook artikel 9 wordt geschrapt. Daarmee neemt de raad de mogelijkheid weg om goederen te verkopen buiten de reguliere openingstijden bij zogenaamde bijzondere gelegenheden van tijdelijke aard, zoals braderieën, evenementen, straatverkopen, kermissen enzovoorts. Als de raad dit artikel schrapt, zoals nu in het burgerinitiatief wordt voorgesteld, maakt de raad het ook niet langer mogelijk om buiten de reguliere openingstijden dit soort artikelen te verkopen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! De beraadslagingen zijn gesloten. Ik heb al iets aangegeven over het opnemen van die notitie. Dat lijkt mij prima. Het punt dat de wethouder maakt over artikel 9 is gewogen door alle fracties en niemand heeft dat naar voren gebracht. Deze raad zal straks besluiten over het schrappen van artikel 9, zoals de wethouder heeft voorgesteld.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! In het raadsvoorstel ziet men helemaal onderaan staan: "Bijlagen voor de raad en/of raadscommissie" en dan een opsomming van de stukken die nu worden genoemd. Volgens ons maken die dus deel uit van de besluitvorming. Ze zijn derhalve al toegevoegd en hoeven niet alsnog extra te worden toegevoegd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ze zijn toegevoegd en meegenomen in de beraadslagingen. Ik constateer dat de raad het hiermee eens is.

Hierna wordt het geamendeerde voorstel in stemming gebracht en aangenomen met 26 tegen 19 stemmen.

Voor stemmen de leden: mevrouw Dibi, Beerlage, mevrouw Crowe, Fokke, Roodenburg, Ikkersheim, Dijk, Oldenburg, Flipse, mevrouw Bouazani, Verschuure, Geldof, Van Schie, Rijpma, Buunk, Ravesteijn, mevrouw Haage, mevrouw Nalis, Kleuver, mevrouw Wijntuin, Kuijper, mevrouw Baş, mevrouw Hamid, Rollingswier, Gilissen en Van Asperen.

Tegen stemmen de leden: Van Waveren, Van der Roest, mevrouw Mos, Smid, Schipper, Bos, Işik, Eggermont, mevrouw De Boer, mevrouw Van Gemert, Zwanenberg, Rottier, Wijmenga, mevrouw Bottse, Van Corler, Koopmans, De Vries, mevrouw Hakbijl en Post.

Daarop sluit de **VOORZITTER**, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Kandidaatstelling nieuw te benoemen wethouder, benoeming en beëdiging	Pag. 1
1. Ontheffing woonplaatsvereiste weth. Spigt (Jrg.'13, nr. 23)	Pag. 3
Vaststelling agenda	Pag. 4
Notulen openbare vergadering 10 januari 2013	Pag. 13
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 14
Lijst van ingekomen stukken	Pag. 14
Vragenuurtje.	Pag. 14
Actuele moties	Pag. 19

AAN DE ORDE:

2.	Krediet realisatie van het Castellum Hoge Woerd (Jrg.'13, nr. 18)	Pag. 24
3.	Vastst. best.-plan Koningsweg 104-106-108 Aurora, Lodewijk Napoleon-plantsoen e.o. (Jrg.'13, nr. 19)	Pag. 24
4.	Positief advies aan rijk inzake aanwijzing beschermde stads- en dorpsgezichten Haarzuilens, Utrecht-Oost en Zuilen-Elinkwijk (De Lessepsbuurt) (Jrg.'13, nr. 20)	Pag. 24
5.	Burgerinitiatief "Utrecht wil elke zondag open", met advies van b. en w. (Jrg.'12, nr. 94)	Pag. 24